

Briuselis, 2026 m. kovo 16 d.
(OR. en)

7299/26

Tarpinstitucinė byla:
2023/0404 (COD)

CODEC 442
MIGR 82
JAI 344
ASIM 20
SOC 150
EMPL 64
EDUC 83
PE 41

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas: Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO,
kuriuo sukuriamas ES specialistų rezervas
– Pirmojo svarstymo Europos Parlamente rezultatai
(2026 m. kovo 9–12 d., Strasbūras)

I. ĮVADAS

Vadovaujantis SESV 294 straipsnio nuostatomis ir Bendra deklaracija dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių¹, įvyko keli neoficialūs Tarybos, Europos Parlamento ir Komisijos atstovų pasitarimai siekiant dėl šio pasiūlymo susitarti per pirmąjį svarstymą.

¹ OL C 145, 2007 6 30, p. 5.

Atsižvelgiant į tai, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto (LIBE) pirmininkas Javieras ZARZALEJOSAS (PPE, ES) LIBE vardu pateikė pirmiau nurodyto pasiūlymo dėl reglamento, dėl kurio pranešėjas Abiras AL-SAHLANI (Renew, SE) parengė pranešimo projektą, kompromisinį pakeitimą (163 pakeitimas). Dėl šio pakeitimo buvo susitarta pirmiau minėtų neoficialių pasitarimų metu. Be to, Europos konservatorių ir reformuotojų frakcija (ECR), Suverenių tautų Europos frakcija (ESN) ir frakcija „Patriotai už Europą“ (Pfe) pateikė pasiūlymus atmesti Komisijos pasiūlymą (atitinkamai 164, 165 ir 166 pakeitimai).

II. BALSAVIMAS

Balsuojant 2026 m. kovo 10 d. plenariniame posėdyje pirmiau nurodyto pasiūlymo dėl reglamento kompromisinis pakeitimas (163 pakeitimas) buvo priimtas. Kitų pakeitimų priimta nebuvo. Taip iš dalies pakeistas Komisijos pasiūlymas yra Parlamento per pirmąjį svarstymą priimta pozicija, kuri pateikiama šio pranešimo priede išdėstytoje jo teisėkūros rezoliucijoje².

Parlamento pozicija atspindi tai, dėl ko anksčiau susitarė institucijos. Todėl Taryba turėtų galėti patvirtinti Parlamento poziciją.

Tada aktas būtų priimtas ta redakcija, kuri atitinka Parlamento poziciją.

² Teisėkūros rezoliucijoje išdėstytoje Parlamento pozicijos redakcijoje pažymėti Komisijos pasiūlyme padaryti pakeitimai. Į Komisijos tekstą įrašytas naujas tekstas pažymėtas *paryškintuoju kursyvu*. Išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu „■“.

P10_TA(2026)0058

ES specialistų rezervas

2026 m. kovo 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriamas ES specialistų rezervas (COM(2023)0716 – C9-0413/2023 – 2023/0404(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2023)0716),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir į 79 straipsnio 2 dalies a punktą, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0413/2023),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 25 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 75 straipsnio 4 dalį, ir į 2025 m. lapkričio 28 d. laišku Tarybos atstovo priimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 60 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Vystymosi komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto ir Kultūros ir švietimo komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A10-0045/2025),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

¹ OL C, C/2024/4067, 2024 7 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4067/oj>.

P10_TC1-COD(2023)0404

Europos Parlamento pozicija, priimta 2026 m. kovo 10 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2026/..., kuriuo sukuriama ES specialistų rezervas

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 79 straipsnio 2 dalies a punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros²,

¹ OL C, C/2024/4067, 2024 7 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4067/oj>.

² 2026 m. kovo 10 d. Europos Parlamento pozicija.

kadangi:

- (1) Sąjungoje ir atskirose valstybėse narėse susiduriama su daug įvairių sektorių ir profesijų, įskaitant su žaliaja ir skaitmenine pertvarkomis susijusius sektorius ir profesijas, darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo problema. ***Šio trūkumo problemai spręsti gali prireikti visų lygių kvalifikuotų darbuotojų.*** Ilgą laiką labai trūksta statybos, sveikatos priežiūros, svetingumo, transporto, informacinių ir ryšių technologijų, mokslo technologijų, inžinerijos ir matematikos sričių darbuotojų. Šį trūkumą dar labiau padidino COVID-19 pandemija ir spartesnė žaliaji ir skaitmeninė pertvarkos. Atsižvelgiant į demografinius iššūkius, tikėtina, kad darbo jėgos ir įgūdžių trūkumas išliks ir gali dar padidėti;

(2) darbo jėgos ir įgūdžių trūkumui sumažinti reikalingas **plataus užmojo ir** visapusiškas požiūris Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis, kuriame, be kita ko, būtų numatyta teikti prioritetą nepakankamai darbo rinkoje atstovaujамų asmenų įgalinimui geriau realizuoti visą savo potencialą. **Šis požiūris galėtų apimti** esamos darbo jėgos perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą **laikantis Europos įgūdžių metų, nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2023/936³, tikslų**, sudarant palankesnes sąlygas darbuotojų judumui ES viduje, **be kita ko, geriau pasinaudojant Tarybos direktyva 2003/109/EB⁴ bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/1883⁵ ir propaguojant EURES tinklą**, taip pat gerinant darbo sąlygas ir didinant tam tikrų profesijų patrauklumą. **Vis dėlto**, atsižvelgiant į dabartinio trūkumo darbo rinkoje mastą ir demografines tendencijas, tikėtina, kad esamam ir būsimam darbo jėgos ir įgūdžių trūkumui sumažinti vien vidaus ir Sąjungos darbo jėgai skirtų priemonių nepakaks. **Remiantis Komisijos skaičiavimais, prognozuojama, kad Sąjungos gyventojų skaičius gerokai sumažės. Taip pat prognozuojama, kad dar labiau sumažės darbingo amžiaus gyventojų skaičius.** Todėl teisėta **ir tvarkinga** migracija yra labai svarbi siekiant papildyti tas priemones ir turi būti pasitelkiama kaip sprendimo, kuriuo **užtikrinama gerovės sistemų kokybė, konkurencingumas ir tvarus ekonomikos augimas Sąjungoje ir** visapusiškai remiama **žalioji ir skaitmeninė** pertvarkos, dalis;

³ 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2023/936 dėl Europos įgūdžių metų (OL L 125, 2023 5 11, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/936/oj>).

⁴ 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso (OL L 16, 2004 1 23, p. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/109/oj>).

⁵ 2021 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/1883 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2009/50/EB (OL L 382, 2021 10 28, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2021/1883/oj>).

- (3) siekiant *padidinti Sąjungos patrauklumą specialistams iš trečiųjų šalių*, sudaryti palankesnes sąlygas *sąžiningam* tarptautiniam įdarbinimui, *pašalinti darbo jėgos ir igūdžių trūkumą* ir suteikti galimybių trečiųjų šalių piliečiams dirbti *visoje Sąjungoje* trūkstamų profesijų darba, turėtų būti sukurtas ES specialistų rezervas. ES specialistų rezervas turėtų būti Sąjungos masto platforma, kurioje būtų surenkami už Sąjungos ribų gyvenančių ir registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profiliai ir palaikomas jų sutapdinimas su laisvomis darbo vietomis, kurias siūlo dalyvaujančiose valstybėse narėse įsisteigę *dalyvaujantys* darbdaviai *ir kiti dalyvaujantys subjektai*. *Sukurti ES specialistų rezervą Europos Parlamentas paragino 2021 m. lapkričio 25 d. rezoliucijoje su rekomendacijomis Komisijai dėl legalios migracijos politikos ir teisės*⁶;
- (4) *Komisijos* rekomendacijoje (ES) 2020/1364⁷ valstybės narės raginamos įgyvendinti ir remti papildomus įsidarbinimo būdus tiems, kuriems reikia tarptautinės apsaugos ■. ES specialistų rezervas taip pat galėtų padėti užtikrinti, kad tokie papildomi būdai būtų naudojami;

⁶ OL C 224, 2022 6 8, p. 69.

⁷ 2020 m. rugsėjo 23 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2020/1364 dėl teisėtų būdų gauti apsaugą ES: perkėlimo į ES, humanitarinio priėmimo ir kitų papildomų būdų skatinimas (OL L 317, 2020 10 1, p. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2020/1364/oj>).

- (5) ES specialistų rezervu turėtų būti siekiama *padėti* dalyvaujančioms valstybėms narėms *mažinti* esamą ir būsimą darbo jėgos ir įgūdžių trūkumą įdarbinant *trečiųjų šalių* piliečius tokiu mastu, koku *tam* tikslui pasiekti nepakanka paskatinti vidaus darbo jėgos aktyvumo ir nepakanka jos judumo ES viduje. Kaip savanoriška priemonė tarptautiniam įdarbinimui palengvinti, ES specialistų rezervas turėtų teikti papildomą paramą Sąjungos lygmeniu suinteresuotoms valstybėms narėms. *Tuo* tikslu turėtų būti užtikrintas *ES specialistų rezervo IT platformos (toliau – IT platforma)* papildomumas ir sąveikumas su esamomis *Sąjungos ir* nacionalinėmis iniciatyvomis ir platformomis. Siekiant užtikrinti kuo platesnio masto dalyvavimą, kuriant ES specialistų rezervą reikėtų atsižvelgti į konkrečius valstybių narių poreikius. Taigi terminas „specialistai“ vartojamas plačiąja prasme ir reiškia visus įgūdžius *ir gebėjimus*, kurių gali prireikti skirtingų valstybių narių darbo rinkose;

(6) atsižvelgiant į savanorišką ES specialistų rezervo pobūdį, dalyvaujančios valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę iš ES specialistų rezervo pasitraukti. Tuo tikslu apie savo ketinimą pasitraukti iš ES specialistų rezervo valstybės narės turėtų pranešti ES specialistų rezervo sekretoriatui (toliau – sekretoriatas). Kad sekretoriatas ir valstybės narės galėtų įgyvendinti visas būtinas technines ir praktines tokio pasitraukimo nuostatas, taip pat užtikrinti pakankamą stabilumą ir nuspėjamumą darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių, dalyvaujantiems darbdaviams ir kitiems dalyvaujantiems subjektams, pasitraukimas turėtų įsigaliooti praėjus 9 mėnesiams nuo pranešimo apie ketinimą pasitraukti. Nuo to pranešimo dienos IT platformoje neturėtų būti skelbiama dalyvaujančių darbdavių ir kitų dalyvaujančių subjektų iš atitinkamos valstybės narės siūlomų naujų laisvų darbo vietų;

- (7) ES specialistų rezervo tikslas – *teikti informaciją darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių ir dalyvaujančiose valstybėse narėse teisėtai įsisteigusiems dalyvaujantiems darbdaviams ir kitiems dalyvaujantiems subjektams. Šio reglamento tikslais darbdavys arba kitas subjektas turi būti laikomas teisėtai įsisteigusiu valstybėje narėje, kurioje jis vykdo realią esminę ekonominę veiklą, laikydamasis tos valstybės narės nacionalinių įstatymų ir administracinių reikalavimų. Sąvoka „kitas dalyvaujantis subjektas“ turėtų reikšti laikinojo įdarbinimo įmonę, privačią įdarbinimo agentūrą arba darbo rinkos tarpininką. Terminas „laikinojo įdarbinimo įmonė“ turi būti suprantamas taip, kaip šis terminas apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/104/EB⁸ 3 straipsnio 1 dalies b punkte. Terminas „privati įdarbinimo agentūra“ turi būti suprantamas kaip terminas, apibrėžtas Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) 1997 m. Konvencijoje dėl privačių įdarbinimo agentūrų (Nr. 181);*

⁸ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/104/EB dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones (OL L 327, 2008 12 5, p. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/104/oj>).

- (8) *registruoti darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių laikomi atrinktais į laisvas darbo vietas ES specialistų rezerve, kai jiems pasiūlomas darbas, kurio pagrindu jie gali užmegzti darbo santykius dalyvaujančioje valstybėje narėje, kurioje dalyvaujantis darbdavys arba kitas dalyvaujantis subjektas yra teisėtai įsisteigęs ir kurioje darbo ieškantis asmuo nuolat dirbs;*
- (9) *tvirtos partnerystės ir dvišalis bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis padeda veiksmingai valdyti migraciją. Bendradarbiaujant galima siekti kuo labiau padidinti teigiamą migracijos poveikį ir sumažinti neigiamas pasekmes trečiųjų šalių piliečių kilmės šalims, kaip antai protų nutekėjimo riziką, pavyzdžiui, sudarant palankesnes sąlygas apykaitinei migracijai. ES specialistų rezervas taip pat turėtų padėti įgyvendinti specialistų pritraukimo partnerystes, **dvišalius susitarimus bei nacionalines įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiojoje šalyje sistemas. Specialistų pritraukimo partnerystės** yra vienas iš pagrindinių 2020 m. rugsėjo 23 d. Komisijos komunikato dėl naujo Migracijos ir prieglobsčio pakto išorės aspekto elementų, jos įgyvendinamos laikantis **2022 m. balandžio 27 d. Komisijos** komunikato „Įgūdžių ir talentų pritraukimas į ES“. **Valstybės narės dalyvavimas specialistų pritraukimo partnerystėje, **dvišaliame susitarime ar nacionalinėje įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiojoje šalyje sistemoje** nedaroma poveikio jos sprendimui dėl to, ar prisijungti prie ES specialistų rezervo;***

- (10) siekiant užtikrinti, kad valstybių narių valdžios institucijoms būtų tinkamai atstovaujama ES specialistų rezervo iniciatyvinėje grupėje (toliau – iniciatyvinė grupė), dalyvaujančios valstybės narės turėtų paskirti po du atstovus: vieną užimtumo *srities ekspertą ir vieną imigracijos srities ekspertą. Valstybės narės skatinamos užtikrinti, kad šiems atstovams padėtų du pakaitiniai nariai, kurie atstovams nesant galėtų joms atstovauti. Į iniciatyvinę grupę taip pat turėtų būti įtraukti du Komisijos atstovai ir šeši Sąjungos lygmens įvairių pramonės šakų socialinių partnerių organizacijų atstovai, vienodai atstovaujantys profesinėms sąjungoms ir darbdavių organizacijoms. Taip pat turėtų būti galima pakviesti ekspertą iš Europos Parlamento. Prireikus iniciatyvinės grupės posėdžiuose taip pat turėtų būti galima dalyvauti ir kitiems Komisijos atstovams. Dalyvauti iniciatyvinės grupės posėdžiuose ir pareikšti savo nuomonę turėtų būti galima pakviesti Sąjungos organų, įstaigų ir agentūrų, tarptautinių organizacijų atstovus, specialistų pritraukimo partnerystėse, dvišaliuose susitarimuose ar nacionalinėse įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiojoje šalyje sistemose dalyvaujančių trečiųjų šalių atstovus ir kitus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus. Tokios organizacijos ir suinteresuotieji subjektai galėtų būti, pavyzdžiui, Europos darbo institucija, Europos profesinio mokymo plėtros centras, Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas, Europos mokymo fondas, TDO, Tarptautinė migracijos organizacija, vietos ir regionų valdžios institucijos ir pilietinės visuomenės organizacijos;*

- (11) IT platforma turėtų būti kuriama kiek įmanoma naudojant jau esamą Komisijos valdomą IT infrastruktūrą. IT platformoje galėtų būti iš dalies pakartotinai naudojama EURES tinklo sistemoje sukurta IT infrastruktūra, įskaitant bendrą koordinuojamą kanalą ir automatinio sutapdinimo priemonę su atitinkamais pritaikymais. ***Svarbu, kad IT platformoje būtų užtikrintas intuityvus naršymas, būtų patogų ja naudotis ir ji būtų lengvai prieinama asmenims su negalia pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas (ES) 2016/2102⁹ ir (ES) 2019/882¹⁰;***

⁹ 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo (OL L 327, 2016 12 2, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2102/oj>).

¹⁰ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>).

- (12) kai tinkama, turėtų būti užtikrinamos IT platformos ir kitų atitinkamų Sąjungos lygmens priemonių ir paslaugų sinergijos, be kita ko, kiek tai susiję, pavyzdžiui, su prieiga prie ES akademijos ir Europos sąveikumo akademijos teikiamos mokymo medžiagos. IT platforma turėtų būti greitai ir reguliariai pritaikoma prie naujų technologijų praktikos ir, diegiant novatoriškas funkcijas ir priemones, joje turi būti teikiamos pažangiausios IT paslaugos. ***Šiais tikslais Komisija turėtų atlikti galimybių studiją, kurioje būtų įvertinta galimybė į IT platformą integruoti ne vieną sutapdinimo algoritmą. Toje galimybių studijoje Komisija turėtų deramai išnagrinėti poveikį biudžetui, duomenų apsaugos riziką ir riziką, susijusią su Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1689¹¹ laikymusi. Galimybių studijos rezultatai turėtų būti pristatyti iniciatyvinei grupei ir jais turėtų būti remiamasi diskutuojant apie būsimą ES specialistų rezervo plėtojimą;***

¹¹ 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828 (Dirbtinio intelekto aktas) (OL L, 2024/1689, 2024 7 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).

- (13) darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profilių ir laisvų darbo vietų formatas turėtų būti nustatytas naudojant Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatorių (ESCO), kurį Komisija parengė pagal **Europos Parlamento ir Tarybos** reglamentą (ES) 2016/589¹² ir kuriame numatyta standartizuota įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų terminija ir sudaromos palankesnės sąlygos jų skaidrumui. ESCO klasifikatorius turėtų padėti darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių, **dalyvaujantiems** darbdaviams **bei kitiems dalyvaujantiems subjektams** ir ES specialistų rezervo nacionaliniams kontaktiniams punktam (toliau – nacionaliniai kontaktiniai punktai) teikti palyginamą informaciją apie darbo **patirtį**, profesijas, kurias turintys asmenys gali kandidatuoti į laisvą darbo vietą, taip pat apie įgūdžius, kuriuos turi darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių ir kurių reikalauja **dalyvaujantys** darbdaviai **ir kiti dalyvaujantys subjektai**, taip sudarant sąlygas aukštos kokybės darbo jėgos pasiūlos ir paklausos sutapdinimo procesui.

¹² **2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/589 dėl Europos užimtumo tarnybų tinklo (EURES) darbuotojų galimybių naudotis judumo skatinimo paslaugomis ir geresnės darbo rinkų integracijos ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 492/2011 ir (ES) Nr. 1296/2013 (OL L 107, 2016 4 22, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/589/oj>).**

Komisijos rekomendacijoje (ES) 2023/2611¹³ nurodyta, kad nacionalinėse įgūdžių ir kvalifikacijų pripažinimo procedūrose turėtų būti pabrėžiamas visas asmens talentas ir potencialas. Galėtų būti atsižvelgiama į visų rūšių kvalifikaciją ir įgūdžius, pavyzdžiui, profesinį rengimą ir mokymą, laipsnius, specialius pažymėjimus (mikrokredencialus), taip pat neformaliojo mokymosi ir savišvietos sąlygomis įgytus įgūdžius ir gebėjimus. Kai taikytina, nacionaliniai kontaktiniai punktai turėtų naudoti ESCO klasifikavimo formatą informacijai apie laisvas darbo vietas *perduoti* į IT platformą. Valstybės narės, nacionalinėms laisvoms darbo vietoms netaikančios ESCO klasifikatoriaus, turėtų parengti atitiktinių lenteles, kuriose nustatomas nacionalinėse sistemose naudojamo klasifikatoriaus ir ESCO klasifikatoriaus sąveikumas. Šios lentelės turėtų būti prieinamos Komisijai ir turėtų būti naudojamos automatiniam informacijos apie laisvas darbo vietas ar registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profilius perkodavimui automatinio sutapdinimo per IT platformą tikslais;

¹³ 2023 m. lapkričio 15 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2023/2611 dėl trečiųjų šalių piliečių kvalifikacijų pripažinimo (OL L, 2023/2611, 2023 11 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2611/oj>).

- (14) siekiant užtikrinti IT platformos paieškos ir sutapdinimo funkcijas, užduotys turėtų būti pavedamos sekretariatui ir nacionaliniams kontaktiniams punktams. Šios užduotys turėtų būti laikomos su viešuoju interesu susijusiomis užduotimis, kurias vykdant būtina tvarkyti asmens duomenis, kaip nurodyta atitinkamai Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679¹⁴ 6 straipsnio 1 dalies e punkte ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725¹⁵ 5 straipsnio 1 dalies a punkte. Asmens duomenys turėtų būti tvarkomi laikantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 8 straipsnio ir reglamentų (ES) 2016/679 ir (ES) 2018/1725;

¹⁴ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

¹⁵ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

- (15) IT platformos paieškos ir sutapdinimo funkcijų vykdymo tikslais turėtų būti tvarkomi tik tie asmens duomenys, kurių reikia registruotiems darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių ■ , dalyvaujantiems *darbdaviams ir kitiems dalyvaujantiems subjektams* identifikuoti, kad būtų galima atlikti paiešką ir sutapdinimą IT platformoje ir rinkti duomenis siekiant pagerinti ES specialistų rezervo veikimą, o tam neturėtų reikėti tvarkyti jokių specialių kategorijų asmens duomenų, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/679 9 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2018/1725 10 straipsnyje;

- (16) registruoti darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių turėtų turėti teisę **redaguoti, ištrinti** savo asmens duomenis **arba** apriboti prieigą prie jų, pavyzdžiui, apriboti prieigą prie savo kontaktinių duomenų. IT platformoje registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių **█** profiliai, prie kurių **jie nebuvo prisijungę vienus metus, turėtų būti pašalinti**. **Pranešimas** turėtų būti **išsiųstas likus vienam mėnesiui iki jų profilių pašalinimo, kad darbo ieškantys asmenys turėtų pakankamai laiko reaguoti**. Pašalinus tuos profilius, turėtų būti galima tyrimų ir statistikos tikslais, įskaitant tikslą parengti ir užtikrinti kokybiškus Europos statistikos duomenis, IT platformoje toliau saugoti ribotą nuasmenintų duomenų rinkinį;
- (17) nedarant poveikio jų pareigai informuoti duomenų subjektus apie jų asmens duomenų tvarkymą ir jų, kaip duomenų subjektų, teises pagal Reglamento (ES) 2016/679 12 ir 13 straipsnius bei Reglamento (ES) 2018/1725 14 ir 15 straipsnius, sekretoriatas ir nacionaliniai kontaktiniai punktai taip pat turėtų informuoti registruotus darbo ieškančius asmenis iš trečiųjų šalių, **dalyvaujančius** darbdavius **ir kitus** dalyvaujančius **subjektus** apie jų teisę techniškai apriboti prieigą prie savo asmens duomenų ir bet kuriuo metu pareikalauti ištrinti arba pakeisti jų asmens duomenis;

- (18) ES specialistų rezervas turėtų padėti siekti tikslo atgrasyti nuo neteisėtos migracijos, be kita ko, sudarant palankesnes sąlygas naudotis esamais teisėtais būdais. Darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių, kuriems taikomas teismo ar administracinis sprendimas neleisti atvykti ar būti valstybėje narėje arba draudimas atvykti, **kaip nurodyta** Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/115/EB¹⁶, neturėtų būti leidžiama registruotis IT platformoje, nes jiems nebūtų leidžiama atvykti į Sąjungą ar joje būti. Tuo tikslu turėtų būti reikalaujama, kad, prieš registruodamiesi IT platformoje, darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių pateiktų pareiškimą, kad jiems tuo metu nėra taikomas **nacionalinis teismo ar administracinis sprendimas neleisti** atvykti ar būti valstybėje narėje arba draudimas atvykti, kaip **nurodyta Direktyvoje 2008/115/EB. Darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių IT platformoje turėtų būti pateikiama informacija apie tai, kad jei jiems taikomas minėtas sprendimas arba draudimas atvykti, tuomet yra draudžiama priimti juos į valstybių narių teritoriją ir todėl jie neturėtų kurti profilio IT platformoje.**

¹⁶ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, 2008 12 24, p. 98, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

Taip pat turėtų būti pateikiama informacija apie šiuo atžvilgiu melagingo pareiškimo pateikimo pasekmes, *visų pirma apie tai, kad jų profiliai iš IT platformos bus pašalinti. Tai, kad tam tikri trečiųjų šalių piliečiai neturi teisės atvykti į Šengeno erdvę ar joje būti, galėtų būti atskleista atliekant būtinus saugumo patikrinimus, kaip valstybių narių imigracijos procedūrų dalį, atitinkamose Sąjungos ir nacionalinėse duomenų bazėse, pavyzdžiui, Šengeno informacinėje sistemoje. Tais atvejais, kai nacionalinė imigracijos institucija priima sprendimą atmesti darbo ieškančio asmens iš trečiosios šalies prašymą leisti atvykti remdamasi administraciniu sprendimu neleisti atvykti ar būti valstybėje narėje arba draudimu atvykti, kaip nurodyta Direktyvoje 2008/115/EB, ir kai nacionalinė imigracijos institucija sužino, kad atitinkamas darbo ieškantis asmuo yra atrinktas laisvai darbo vietai užimti naudojantis ES specialistų rezervu, ji turėtų perduoti tą informaciją nacionaliniams kontaktiniams punktams, kad to darbo ieškančio asmens profilis IT platformoje būtų pašalintas. Darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių IT platformoje turėtų būti pateikiama informacija apie tai, kad registracija ES specialistų rezerve nesuteikia garantijos, kad yra atlikti saugumo patikrinimai, kuriuos atlikti reikalaujama kaip valstybių narių imigracijos procedūrų dalį;*

(19) *siekdamos užtikrinti, kad visi dalyvaujantys darbdaviai ir kiti dalyvaujantys subjektai laikytųsi atitinkamos Sąjungos ir nacionalinės teisės ir praktikos, susijusių su apsauga nuo nesąžiningo įdarbinimo, netinkamų darbo sąlygų, diskriminacijos, priešiško elgesio ir prekybos žmonėmis, valstybės narės gali remtis esama informacija apie reikalavimų nesilaikančius darbdavius ir kitus subjektus. Be to, nacionaliniai kontaktiniai punktai turėtų tvarkyti darbdavių ir kitų subjektų, kurie buvo visam laikui pašalinti iš ES specialistų rezervo arba kuriems buvo atsisakyta suteikti prieigą prie ES specialistų rezervo arba jos teikimas buvo sustabdytas, registrą. Dalyvaujančios valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę, laikydamosi Sąjungos teisės, nustatyti papildomas darbdavių ir kitų subjektų dalyvavimo ES specialistų rezervo veikloje sąlygas pagal atitinkamą nacionalinę praktiką, kolektyvines sutartis ir TDO nustatytus principus bei gaires.*

Nacionaliniai kontaktiniai punktai turėtų turėti galimybę atsisakyti suteikti prieigą prie ES specialistų rezervo. Siekiant skaidrumo, nacionaliniai kontaktiniai punktai dalyvaujančių darbdavių ir kitų dalyvaujančių subjektų registru turėtų dalytis su iniciatyvine grupe. Taip pat svarbu, kad nacionalinės kompetentingos institucijos galėtų identifikuoti dalyvaujančius darbdavius ir kitus dalyvaujančius subjektus atskirose valstybėse narėse. Siekiant palengvinti tokį identifikavimą ir užtikrinti skaidrumą, turėtų būti įmanoma dalyvaujančių darbdavių ir kitų dalyvaujančių subjektų registru dalytis su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis. Siekiant dar labiau padidinti skaidrumą, taip pat turėtų būti įmanoma užtikrinti, kad dalyvaujančių darbdavių ir kitų dalyvaujančių subjektų registras būtų viešai prieinamas kitiems iniciatyvinei grupei nepriklausantiems suinteresuotiesiems subjektams. Toks skaidrumas taip pat galėtų būti naudingas profesinėms sąjungoms, nevyriausybinėms organizacijoms ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams;

- (20) *kai nacionalinės kompetentingos institucijos praneša nacionaliniam kontaktiniam punktui apie dalyvaujančio darbdavio ar kito dalyvaujančio subjekto padarytą atitinkamos teisės ir praktikos pažeidimą, dalyvaujančio darbdavio ar kito dalyvaujančio subjekto prieiga prie ES specialistų rezervo turėtų būti sustabdyta, o jų paskelbtos laisvos darbo vietos turėtų būti pašalintos iš IT platformos. Nacionalinėms kompetentingoms institucijoms pranešus nacionaliniam kontaktiniam punktui, kad atitinkamo teisės akto ar praktikos pažeidimas pašalintas, tas sustabdymas turėtų būti panaikintas;*
- (21) Registruotis IT platformoje pageidaujantys darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių turėtų turėti galimybę susikurti profilį naudodamiesi Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2018/646¹⁷ nustatyta „Europass“ profilio kūrimo funkcija, kuri suteikia naudotojams galimybę susikurti nemokamą profilį ir vienoje saugioje vietoje internete pateikti informaciją apie atitinkamus įgūdžius, kvalifikaciją ir kitą patirtį. ***Tiesioginė nuoroda į IT platformos CV modulį galėtų būti įtraukta ir į kitas esamas atitinkamas Sąjungos ir nacionalinio lygmens priemones;***

¹⁷ 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2018/646 dėl bendros geresnių paslaugų, susijusių su įgūdžiais ir kvalifikacijomis, teikimo sistemos („Europass“), kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 2241/2004/EB (OL L 112, 2018 5 2, p. 42, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2018/646/oj>).

- (22) prireikus registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių **formaliojo, neformaliojo mokymosi, savišvietos būdu ar per darbo patirtį įgytos** kvalifikacijos pripažinimas ir įgūdžių patvirtinimas registruoto darbo ieškančio asmens iš trečiosios šalies, **dalyvaujančio** darbdavio **arba kito dalyvaujančio subjekto** prašymu dalyvaujančiose valstybėse narėse turėtų būti vykdomas pagal nacionalinės teisės aktus ir praktiką, taip pat laikantis atitinkamų tarptautinių susitarimų, įskaitant susitarimus dėl profesinės kvalifikacijos abipusio pripažinimo. ■ IT platformoje turėtų būti galima susipažinti su informacija internete apie esamas nacionalinio lygmens pripažinimo ir patvirtinimo procedūras, o **registruotiems darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių, atrinktiems į laisvą darbo vietą ES specialistų rezerve, ir dalyvaujantiems darbdaviams ir kitiems dalyvaujantiems subjektams** turėtų būti suteikta **konkreți informacija**;
- (23) specialistų pritraukimo partnersčių kontekste atrinktų trečiųjų šalių piliečiai galėtų gauti paramą įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo srityje ■ . Įgyvendinant specialistų pritraukimo partnerystes ugdomi ar patvirtinami įgūdžiai **galėtų** būti sertifikuojami **laikantis sąlygų, kurias** valstybės narės **nustato** įgyvendindamos **tą** specialistų pritraukimo partnerystę, **kurioje jos dalyvauja**; ■

- (24) *darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių taip pat gali gauti paramą pagal dvišalius susitarimus ir nacionalines įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiojoje šalyje sistemas. Trečiojoje šalyje įgytos kvalifikacijos ir įgūdžių pripažinimui pagal tokį susitarimą ar sistemą taikomi atitinkamos valstybės narės nacionalinės teisės aktai;*
- (25) *specialistų pritraukimo partnerystėje dalyvaujančios arba dvišalius susitarimus ir nacionalines įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiojoje šalyje sistemas turinčios valstybės narės turėtų turėti galimybę remtis ES specialistų rezervu, kad sudarytų palankesnes sąlygas įdarbinti darbo ieškančius asmenis iš trečiųjų šalių, kurių įgūdžiai ir gebėjimai buvo įgyti įgyvendinant tą specialistų pritraukimo partnerystę, susitarimą ar sistemą. Tuo tikslu tokius įgūdžius ir gebėjimus turėtų būti galima matyti IT platformoje, leidžiant darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių, kuriems buvo suteikta konkreti parama pagal tokią specialistų pritraukimo partnerystę, susitarimą ar sistemą trečiojoje šalyje, savo profiliuose su žyma (toliau – žyma) nurodyti toje partnerystėje, susitarime ar sistemoje įgytus įgūdžius ir gebėjimus. Matydamas žymą darbdavys supras, kad darbo ieškantis asmuo dalyvavo tokioje specialistų pritraukimo partnerystėje, susitarime ar sistemoje. Žymos įtraukimas į registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profilius nedaro poveikio Sąjungos ir nacionalinėms taisyklėms dėl diplomų ir profesinės kvalifikacijos pripažinimo arba galimybei dirbti pagal reglamentuojamąsias profesijas. Be to, žyma nedaro poveikio teisėms atvykti į šalį ir joje gyventi;*

- (26) *sekretoriatas turėtų IT platformoje paskelbti specialistų pritraukimo partnerystėse dalyvaujančių trečiųjų šalių ir valstybių narių sąrašą. Sekretoriatas, remdamasis valstybių narių pateikta informacija, taip pat turėtų paskelbti dvišalių susitarimų ir nacionalinių įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiosiose šalyse sistemų, įskaitant tuose susitarimuose ir sistemose dalyvaujančias trečiąsias valstybes, sąrašą ir informaciją apie tuo tikslu teikiamą konkrečių paramą;*
- (27) *dalyvaujantys darbdaviai ir kiti dalyvaujantys subjektai turėtų turėti galimybę filtruoti registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių, žymoje pateikusių informaciją, kad jie yra pasinaudoję konkrečia parama pagal specialistų pritraukimo partnerystę, dvišalių susitarimų arba nacionalinę įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiojoje šalyje sistemą, profilius. Tai galėtų paskatinti dalyvaujančius darbdavius ir kitus dalyvaujančius subjektus siūlyti įdarbinimą Sąjungoje;*

- (28) **█** vykdančią visą veiklą, susijusią su ES specialistų rezervu, **turėtų būti gerbiama** teisė į sąžiningą ir vienodą požiūrį, kiek tai susiję su dirbančio jaunimo darbo sąlygomis, minimaliuoju darbo užmokesčiu, galimybe gauti socialinę apsaugą, dalyvauti mokymuose ir gauti apsaugą. **Be to, laikantis Europos socialinių teisių ramsčio** **█** principų, ES specialistų rezervas turėtų užtikrinti kokybišką užimtumą ir **sąžiningą konkurenciją**. **Be to, svarbu užtikrinti, kad darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių turėtų galimybę kreiptis į lygybės įstaigas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/1500¹⁸ ir, kai taikytina, pagal Tarybos direktyvą (ES) 2024/1499¹⁹;**

¹⁸ 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1500 dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų dėl vienodo požiūrio į moteris ir vyrus ir vienodų jų galimybių užimtumo ir profesinės veiklos srityje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2006/54/EB ir 2010/41/ES, (OL L, 2024/1500, 2024 5 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj>).

¹⁹ 2024 m. gegužės 7 d. Tarybos direktyva (ES) 2024/1499 dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų vienodo požiūrio į asmenis, nepriklausomai nuo jų rasinės ar etninės kilmės, srityje, vienodo požiūrio į asmenis, nepriklausomai nuo jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos, užimtumo ir profesinėje srityje, vienodo požiūrio į moteris ir vyrus socialinės apsaugos srityje ir dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2000/43/EB ir 2004/113/EB, (OL L, 2024/1499, 2024 5 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj>).

- (29) **TDO** sąžiningo įdarbinimo bendruosiuose principuose ir veiklos gairėse nustatyti tam tikri tinkamos darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių apsaugos nuo nesąžiningo įdarbinimo standartai. Darbdaviai *ir kiti subjektai, dalyvaujantys arba dalyvavę ES specialistų rezervo veikloje*, turėtų laikytis taikytinos Sąjungos teisės ir praktikos. Vienodą požiūrį į darbo ieškančius asmenis iš trečiųjų šalių *ir* dalyvaujančių valstybių narių piliečius *taip pat* turi užtikrinti *dalyvaujantys* darbdaviai *ir kiti dalyvaujantys subjektai*, laikantis *Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų* 2011/98/ES²⁰, **█** 2014/36/ES²¹, *(ES) 2016/801*²², **█** (ES) 2021/1883²³ ir *(ES) 2024/1233*²⁴.

²⁰ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/98/ES dėl vienos prašymų išduoti vieną leidimą trečiųjų šalių piliečiams gyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir dėl valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių darbuotojų bendrų teisių (OL L 343, 2011 12 23, p. 1 **█**, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/98/oj>).

²¹ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/36/ES dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir buvimo tikslu dirbti sezoniniais darbuotojais sąlygų (OL L 94, 2014 3 28, p. 375, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/36/oj>).

²² **2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo Au pair programoje tikslais sąlygų (OL L 132, 2016 5 21, p. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/801/oj>).**

²³ 2021 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/1883 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2009/50/EB, (OL L 382, 2021 10 28, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2021/1883/oj>).

²⁴ **2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1233 dėl vienos prašymų išduoti vieną leidimą trečiųjų valstybių piliečiams gyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje teikimo procedūros ir dėl valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų valstybių darbuotojų bendrų teisių (OL L, 2024/1233, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1233/oj>).**

Pagal *Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1152*²⁵ darbdaviai *darbuotojams* darbo pradžioje turėtų raštu suteikti informaciją apie jų teises ir pareigas, susijusias su darbo santykiais. *Ta* informacija turi apimti esminius darbo santykių aspektus, pavyzdžiui, darbo vietą ir pobūdį, įdarbinimo trukmę, darbo užmokestį, darbo laiką, bet kokių mokamų atostogų trukmę ir, kai taikytina, kitas svarbias darbo sąlygas. *Be to, pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2023/970*²⁶ *darbdaviai darbo ieškantiems asmenims turi suteikti informaciją, reikalingą siekiant užtikrinti informacija pagrįstas ir skaidrias derybas dėl darbo užmokesčio. Dalyvaujantys darbdaviai ar kiti dalyvaujantys subjektai* neturėtų imti **█** įdarbinimo *mokesčių arba reikalauti atlyginti paslėptas išlaidas*, drausti *darbo ieškančiam asmeniui iš trečiosios šalies* kitu laiku, nei su tuo darbdaviu darbo grafike nustatytas laikas, dirbti kitiems darbdaviams **█** ar dėl to tokio asmens atžvilgiu laikytis priešiško požiūrio.

²⁵ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1152 dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų Europos Sąjungoje (OL L 186, 2019 7 11, p. 105, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1152/oj>).

²⁶ *2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/970, kuria, nustatant darbo užmokesčio skaidrumo ir vykdymo užtikrinimo mechanizmus, griežčiau taikomas vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio už vienodą arba vienodos vertės darbą principas, (OL L 132, 2023 5 17, p. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj>).*

Dalyvaujantys darbdaviai *ir kiti* dalyvaujantys *subjektai*, komandiruojuantys darbuotojus paslaugų teikimo srityje, turi *visomis aplinkybėmis* laikytis *Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų* 96/71/EB²⁷ *ir (ES) 2020/1057*²⁸, visų pirma kiek tai susiję su *tose direktyvose* nustatytais darbo sutarties sąlygomis ■ . *Dalyvaujantys darbdaviai ir kiti dalyvaujantys subjektai taip pat turi laikytis reikalavimų, kylančių iš atitinkamos Teisingumo Teismo jurisprudencijos*, visų pirma jo sprendimo byloje C-43/93²⁹, pavyzdžiui, reikalavimo, kad trečiosios šalies *piliečiai* į valstybę narę gali būti komandiruojami tik tuo atveju, jei jie teisėtai ir įprastai dirba *komandiruojančios įmonės įsisteigimo valstybėje narėje*. *Dalyvaujantys darbdaviai ir kiti dalyvaujantys subjektai taip pat turi laikytis atitinkamos priimančiosios valstybės narės teisės*;

²⁷ 1996 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje (OL L 18, 1997 1 21, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1996/71/oj>).

²⁸ 2020 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/1057, kuria nustatomos konkrečios su Direktyva 96/71/EB ir Direktyva 2014/67/ES susijusios kelių transporto vairuotojų komandiravimo taisyklės ir iš dalies keičiami Direktyva 2006/22/EB, kiek tai susiję su vykdymo užtikrinimo reikalavimais, ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012, (OL L 249, 2020 7 31, p. 49, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2020/1057/oj>).

²⁹ 1994 m. rugpjūčio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Raymond Vander Elst /Office des Migrations Internationales*, C-43/93, ECLI:EU:C:1994:310.

(30) *darbdaviai ar kiti subjektai, kurie buvo visam laikui pašalinti iš IT platformos arba kuriems buvo atsisakyta suteikti prieigą prie IT platformos arba jos teikimas buvo sustabdytas, neturėtų turėti galimybės naudotis IT platforma, be kita ko, per kitus dalyvaujančius subjektus. Nacionaliniai kontaktiniai punktai turėtų užtikrinti, kad tokių darbdavių ar kitų subjektų laisvos darbo vietos nebūtų skelbiamos IT platformoje. Prieš paskelbdami apie laisvą darbo vietą, nacionaliniai kontaktiniai punktai turėtų patikrinti, ar darbdavys arba kitas subjektas, suinteresuotas dalyvauti ES specialistų rezervo veikloje, nėra įtrauktas į darbdavių ar kitų subjektų, kuriems buvo visam laikui pašalinti iš IT platformos arba kuriems buvo atsisakyta suteikti prieigą prie IT platformos arba jos teikimas buvo sustabdytas, registrą, siekiant užtikrinti, kad tokie darbdaviai ar kiti subjektai IT platforma nesinaudotų. Atlikdami tokius patikrinimus, nacionaliniai kontaktiniai punktai taip pat turėtų turėti galimybę remtis esama informacija apie reikalavimų nesilaikančius darbdavius ir kitus subjektus, laikydamiesi nacionalinės praktikos. Tokia informacija taip pat galėtų apimti sąrašus, sudarytus pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2009/52/EB³⁰ ir 2011/36/ES³¹.*

³⁰ 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/52/EB, kuria numatomi sankcijų ir priemonių nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams būtiniausi standartai, (OL L 168, 2009 6 30, p. 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/52/oj>).

³¹ 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR (OL L 101, 2011 4 15, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj>).

Tokie patikrinimai, atliekami remiantis esama informacija apie reikalavimų nesilaikančius darbdavius ir kitus subjektus valstybėse narėse, galėtų padėti nuo valstybės narės pirmosios dalyvavimo dienos veiksmingai atsisakyti darbdaviams ir kitiems subjektams, pažeidusiems atitinkamą Sąjungos ar nacionalinę teisę ir praktiką, suteikti prieigą prie ES specialistų rezervo. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kiti dalyvaujantys subjektai, kurie pagal nacionalinę teisę įvykdė savo išsamaus patikrinimo pareigas, susijusias su tuo, kaip dalyvaujantys darbdaviai privalo laikytis atitinkamos Sąjungos ir nacionalinės teisės ir praktikos dėl apsaugos nuo nesąžiningo įdarbinimo, netinkamų darbo sąlygų, diskriminacijos, priešiško požiūrio ir prekybos žmonėmis, nebūtų pašalinti iš IT platformos arba jiems nebūtų atsisakyta suteikti prieigą prie IT platformos arba jos teikimas nebūtų sustabdytas, jei dalyvaujantis darbdavys pažeidžia atitinkamą Sąjungos ar nacionalinę teisę ar praktiką;

- (31) *sekretoriatas turėtų reguliariai šaukti nacionalinių kontaktinių punktų tinklo, kuri sudaro kiekvienos dalyvaujančios valstybės narės nacionaliniai kontaktiniai punktai, posėdžius. Nacionalinių kontaktinių punktų tinklas turėtų būti priemonė, kuria naudodamiesi nacionaliniai kontaktiniai punktai galėtų keisti informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su šio reglamento įgyvendinimu, pavyzdžiui, nacionalinių kontaktinių punktų praktika, kai dalyvaujantys darbdaviai ir kiti dalyvaujantys subjektai nesilaiko šiame reglamente nustatytų pareigų ar sąlygų;*
- (32) siekiant užtikrinti aukštos kokybės darbo jėgos pasiūlos ir paklausos sutapdinimą, *dalyvaujantys darbdaviai bei kiti dalyvaujantys subjektai turėtų turėti galimybę susipažinti su siūlomų registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profilių sąrašu, o registruoti darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių turėtų turėti galimybę susipažinti su siūlomų laisvų darbo vietų sąrašu. Tie sąrašai, sudaryti naudojant IT platformos automatinio sutapdinimo priemonę, turėtų būti pagrįsti darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių įgūdžių, kvalifikacijos ir darbo patirties aktualumu laisvai darbo vietai. Darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių taip pat turėtų turėti galimybę nurodyti, kurioms valstybėms narėms jie teikia pirmenybę, taip pat nurodyti, kada gali pradėti dirbti. Informacija apie valstybes nares, kurioms darbo ieškantis asmuo teikia pirmenybę, neturėtų būti naudojama darbo jėgos pasiūlos ir paklausos sutapdinimo tikslais;*

- (33) svarbu, kad *dalyvaujantys darbdaviai ir kiti dalyvaujantys subjektai siektų užtikrinti kruopščių kandidatų atranką, pirminį jų profilių, įskaitant jų kvalifikaciją, įvertinimą ir jų tinkamumo vertinimą, laikydamiesi sąžiningo įdarbinimo principų;*

- (34) ES specialistų rezervas turėtų atitikti nustatytus darbo rinkos poreikius ir neturėtų būti naudojamas kaip priemonė pakeisti esamą darbo jėgą ar daryti jai neigiamą poveikį arba siekiant daryti kitokį neigiamą poveikį deramam darbui ar sąžiningai konkurencijai. Siekiant geriau remti valstybių narių pastangas spręsti esamas ir būsimas darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo problemas **ir didinti konkurencingumą**, ES specialistų rezervas turėtų būti skirtas konkrečioms profesijoms **atitinkamais** įgūdžių lygmenimis, remiantis Sąjungoje labiausiai trūkstamomis profesijomis ir profesijomis, kuriomis tiesiogiai prisidedama prie žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų, išvardytomis šio reglamento priede. Siekiant pritaikyti laisvas darbo vietas prie konkrečių nacionalinių darbo rinkų poreikių, **taip pat prie nacionalinės migracijos politikos** ir remiantis **visoje Sąjungoje** trūkstamų profesijų sąrašu, dalyvaujančios valstybės narės turėtų turėti galimybę pranešti sekretoriui apie konkrečias trūkstamas profesijas, kurios turi būti įtrauktos į tą sąrašą arba iš jo išbrauktos. **Valstybės narės turėtų turėti galimybę nuspręsti dėl būtinų visoje ES trūkstamų profesijų sąrašo pakeitimų, kad sąrašas atitiktų konkrečius nacionalinio arba regioninio lygmens darbo rinkos poreikius. Konkrečių regioninių darbo rinkos poreikių atveju valstybės narės turėtų turėti galimybę nuspręsti, kad už laisvų darbo vietų filtravimą būtų atsakingas nacionalinis kontaktinis punktas, kad, kai šios vietos skelbiamos IT platformoje, jos derėtų su atitinkamu teritoriniu aspektu.** Tokie pranešimai turėtų daryti poveikį tik sutapdinimui su atitinkamos valstybės narės pateiktomis laisvomis darbo vietomis. **Svarbu, kad nei visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašas, nei valstybių narių pranešimai** ■ nedarytų poveikio pirmenybės suteikimo Sąjungos piliečiams principui, **nei, kai taikytina pagal nacionalinę teisę, padėtų darbo rinkoje vertinimui;**

- (35) *siekiant skatinti sąžiningą įdarbinimą ir užtikrinti daugiau skaidrumo darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių bei darbdaviams, norintiems įdarbinti darbuotojus iš trečiųjų šalių, sekretoriatas, padedamas nacionalinių kontaktinių punktų ir iniciatyvinės grupės, turėtų užtikrinti, kad informacija, susijusi su ES specialistų rezervu ir jo veikimu, darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių ir darbdaviams **bei kitiems subjektams, suinteresuotiems dalyvauti ES specialistų rezervo veikloje, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones**, būtų lengvai prieinama – visų pirma informacija apie dalyvaujančių valstybių narių kompetentingas institucijas. Tokia informacija turėtų apimti **registravimosi** ES specialistų rezerve **ir** dalyvavimo jo veikloje sąlygas, **pareigas** ir procedūras, **taip pat turėtų būti pabrėžiama, kad naudojimasis šiuo rezervu yra nemokamas. Dalyvaujančios valstybės narės sekretoriatui turėtų teikti informaciją apie subjektą, kuriems leidžiama laisvas darbo vietas skelbti atitinkamos valstybės narės IT platformoje, rūšis. Sekretoriatas turėtų paskelbti tą informaciją IT platformoje;***

- (36) *siekdamas skatinti sąžiningą įdarbinimą ir didinti skaidrumą darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių atžvilgiu*, sekretoriatas, *padedamas nacionalinių kontaktinių punktų*, turėtų užtikrinti, kad *IT platformoje būtų pateikiama* lengvai prieinama informacija. *Ta informacija turėtų apimti įdarbinimo ir imigracijos procedūras, kvalifikacijos pripažinimą ir įgūdžių patvirtinimą, trečiųjų šalių piliečių teises ir pareigas, gyvenimo ir darbo sąlygas, esamus apskundimo ir teisių gynimo mechanizmus išnaudojimo darbe ir nesąžiningo įdarbinimo praktikos atvejais, taip pat informaciją apie paramos priemones*, susijusias su papildomais įsidarbinimo būdais, skirtas už Sąjungos ribų gyvenantiems *darbo ieškantiems asmenims, kuriems reikia tarptautinės apsaugos*. Nacionaliniai kontaktiniai punktai ■ sekretoriatui turėtų pateikti *atitinkamą informaciją*, skirtą skelbti IT platformoje. *Nacionaliniai kontaktiniai punktai* taip pat turėtų *turėti galimybę remtis esamais Sąjungos arba nacionalinio lygmens informacijos šaltiniais*. *Svarbu, kad sekretoriatas, bendradarbiaudamas su Sąjungos delegacijomis, kai įmanoma ir atsižvelgiant į turimus išteklius, didintų visuomenės informuotumą apie ES specialistų rezervo egzistavimą, tikslus ir veikimą vykdydamas komunikacijos veiklą ir informavimo kampanijas*. *Siekiant užtikrinti tokių komunikacijos kampanijų sėkmę, taip pat svarbu, kad nacionaliniai kontaktiniai punktai padėtų sekretoriatui skleisti atitinkamą informaciją dalyvaujančiose valstybėse narėse*;

- (37) svarbu, kad IT platformoje skelbiama informacija būtų prieinama bent dalyvaujančių valstybių narių oficialiosiomis kalbomis. ***Sekretoriatas gali apsvarstyti galimybę IT platformoje integruoti turinio automatinio vertimo į kitas kalbas mechanizmus;***
- (38) svarbu, kad Sąjungos delegacijos padėtų darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių teikti informaciją apie ES specialistų rezervą ir apie tai, kaip jis veikia, taip pat ***apie*** dalyvaujančias valstybes nares;

- (39) *valstybės narės turėtų turėti galimybę nuspręsti, kad jų valstybinės užimtumo tarnybos būtų jų nacionalinių kontaktinių punktų dalis ir būtų atsakingos už laisvų darbo vietų skelbimą IT platformoje per bendrą koordinuojamą kanalą. Kai apie laisvą darbo vietą paskelbiama EURES portale, nacionaliniai kontaktiniai punktai turėtų turėti galimybę, laikydamiesi nacionalinės teisės, darbdavio ar kito subjekto, suinteresuoto dalyvauti ES Specialistų rezervo veikloje, prašymu IT platformoje pateikti informaciją apie tokias laisvas darbo vietas darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių;*
- (40) *ES specialistų rezervas neturėtų būti naudojamas stažuotojams ar pameistriams įdarbinti. Taigi, teikdami informaciją apie laisvas darbo vietas IT platformoje, nacionaliniai kontaktiniai punktai neturėtų perduoti su pameistrystėmis ir stažuotėmis susijusios informacijos apie laisvas darbo vietas;*

- (41) ■ registruotiems darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių, *kurie buvo atrinkti į laisvą darbo vietą*, dalyvaujantiems darbdaviams *ir kitiems dalyvaujantiems subjektams* nacionaliniai kontaktiniai punktai *turėtų suteikti konkrečią informaciją. Ta konkreti informacija* turėtų apimti ■ informaciją apie atitinkamas vizas ir leidimus gyventi darbo tikslais dalyvaujančioje valstybėje narėje, be kita ko, apie trečiųjų šalių piliečių teises ir pareigas, kaip antai galimybes gauti socialines išmokas, sveikatos priežiūros bei švietimo paslaugas ir būstą. Taip pat *turėtų* būti teikiama konkreti ■ informacija apie šeimos susijungimo procedūras, šeimos narių teises ir priimančiojoje valstybėje narėje esamas integracijos palengvinimo priemones, kaip antai kalbų kursus ir profesinį mokymą. Tokia konkreti informacija taip pat turėtų apimti informaciją apie dalyvaujančiose valstybėse narėse esamus *apskundimo ir* teisių gynimo mechanizmus, taikomus išnaudojimo darbe arba nesąžiningos įdarbinimo praktikos atvejais. *Tokia informacija turėtų būti pateikiama aiškia ir paprasta kalba ir visų pirma turėtų apimti kompetentingų institucijų kontaktinius duomenis pagal nacionalinę praktiką ir, jei turima, organizacijų, teikiančių paramą ir pagalbą trečiųjų šalių piliečiams po įdarbinimo, kontaktinius duomenis.*

Registruoti darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių, atrinkti į laisvą darbo vietą ES specialistų rezerve ir atitinkantys dalyvavimo suteikiant papildomus įsidarbinimo būdus asmenims, kuriems reikia tarptautinės apsaugos, reikalavimus toje valstybėje narėje turėtų iš atitinkamo nacionalinio kontaktinio punkto gauti konkrečių informaciją, įskaitant informaciją apie tai, kaip gauti kelionės dokumentą, ir apie paramą integruojantis atvykus. Nacionaliniai kontaktiniai punktai dalyvaujantiems darbdaviams ir kitiems dalyvaujantiems subjektams turėtų teikti informaciją apie jų teises ir pareigas, susijusias su socialine apsauga, aktyviomis darbo rinkos priemonėmis, apmokestinimu, su darbo sutartimis susijusiais klausimais, teisėmis į pensijų išmokas ir sveikatos draudimu;

- (42) *skundus dėl dalyvujančių darbdavių ir kitų dalyvujančių subjektų, kurie pažeidžia atitinkamą Sąjungos ir nacionalinę teisę ir praktiką, nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų nagrinėti taikydamos esamus apskundimo mechanizmus pagal nacionalinę teisę ir praktiką. Darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių taip pat turėtų turėti galimybę pranešti apie pažeidimus nacionaliniams kontaktiniams punktam. Nacionaliniai kontaktiniai punktai tokius pranešimus turėtų perduoti atitinkamoms kompetentingoms institucijoms;*

(43) *siekiant užtikrinti ES specialistų rezervo skaidrumą ir nuspėjamumą, sekretoriatas, padedamas nacionalinių kontaktinių punktų, IT platformoje turėtų pateikti informaciją apie valstybes nares, kurios pranešė apie savo ketinimą pasitraukti iš ES specialistų rezervo. Ta informacija turėtų būti viešai skelbiama IT platformoje nedelsiant po pranešimo apie pasitraukimą ir likus pakankamai laiko iki informacijos apie atitinkamas laisvas darbo vietas pašalinimo iš IT platformos. Pagal nacionalinę praktiką nacionaliniai kontaktiniai punktai dalyvaujančius darbdavius ir kitus dalyvaujančius subjektus, įsisteigusius jų valstybėje narėje, taip pat turėtų informuoti apie tai, kad informacija apie jų laisvas darbo vietas bus pašalinta iš IT platformos;*

(44) *nacionaliniai kontaktiniai punktai darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių, atrinktiems į laisvą darbo vietą ES specialistų rezerve, turėtų teikti konkrečią informaciją, be kita ko, nurodydami esamus informacijos šaltinius. Be to, nacionaliniai kontaktiniai punktai turėtų turėti galimybę teikti informaciją automatiniu ir standartizuotu formatu, be kita ko, nurodydami tinkamus informacijos šaltinius arba kompetentingas institucijas. Kai aktualu, nacionaliniai kontaktiniai punktai šiame reglamente nustatytų užduočių vykdymo tikslu taip pat gali pasikliauti kitomis nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis;*

- (45) *konkreți informacija, teikiama į laisvą darbo vietą atrinktiems darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių ir dalyvaujantiems darbdaviams bei kitiems dalyvaujantiems subjektams, turėtų apimti aiškia, išsamią ir visapusišką informaciją apie atitinkamus procedūras, kurių reikia laikytis siekiant gauti leidimą gyventi ir dirbti atitinkamoje valstybėje narėje, etapus. Tuo tikslu tokia informacija taip pat turėtų apimti informaciją apie taikytinus reikalavimus ir atitinkamus dokumentus, kurie turi būti pateikti nacionalinėms kompetentingoms institucijoms, įskaitant atitinkamų kompetentingų institucijų kontaktinius duomenis, laikantis nacionalinės praktikos ir remiantis esamais būdais susisiekti su atitinkamomis kompetentingomis institucijomis. Nacionaliniai kontaktiniai punktai turėtų reguliariai atnaujinti teikiamą informaciją, atsižvelgdami į IT platformos naudotojų pateiktus atsiliepimus. Įvairios galimybės automatiškai teikti konkrečią standartizuotą informaciją galėtų būti aptartos nacionalinių kontaktinių punktų tinkle;*

- (46) *pagrindinis ES specialistų rezervo tikslas – padėti dalyvaujantiems darbdaviams ir kitiems dalyvaujantiems subjektams siekiant reklamuoti ir užpildyti savo laisvas darbo vietas. Todėl IT platformoje sekretoriatas turėtų teikti aiškią informaciją apie tai, kad darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių registracija ES specialistų rezerve ir atranka į laisvą darbo vietą per IT platformą nėra garantija, kad dalyvaujančioje valstybėje narėje, kurioje yra įsisteigęs dalyvaujantis darbdavys arba kitas dalyvaujantis subjektas, bus išduotas leidimas dirbti, viza arba leidimas gyventi;*
- (47) *šis reglamentas nedaro poveikio valstybių narių teisei pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 79 straipsnio 5 dalį nustatyti trečiųjų šalių piliečių priėmimo apimtis;*

(48) *kad dalyvaujantys darbdaviai ir kiti dalyvaujantys subjektai galėtų lengviau ir greičiau įdarbinti už Sąjungos ribų gyvenančius darbo ieškančius asmenis iš trečiųjų šalių, dalyvaujančios valstybės narės turėtų turėti galimybę nustatyti supaprastintas arba paspartintas imigracijos ir pripažinimo procedūras. Tos nacionalinės procedūros turėtų galėti apimti visų pirma vizų ir leidimų gyventi darbo tikslais išdavimą, pirmenybės teikimo Sąjungos piliečiams principo taikymo išimtį, padėties darbo rinkoje tikrinimo reikalavimus, kvalifikacijos pripažinimą ir įgūdžių patvirtinimą, taip pat Direktyvos (ES) 2021/1883 13 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą ir galimybę nepratęsti prašymo išduoti vieną leidimą vertinimo laikotarpiu, kaip numatyta Direktyvos (ES) 2024/1233 8 straipsnio 3 dalyje. Praktikos pavyzdžiais, susijusiais su tų paspartintų imigracijos procedūrų įgyvendinimu, valstybės narės galėtų keistis iniciatyvinėje grupėje;*

(49) *siekiant užtikrinti sąžiningo judumo taisykles, atsižvelgiant į bet kokius konkrečius su kitų dalyvaujančių subjektų ekonomine veikla susijusius klausimus, valstybės narės gali prireikus vienos ar daugiau valstybių narių prašymu parengti konkrečių tvarką, skirtą kitų dalyvaujančių subjektų veiklai stebėti ir, jei būtina, tikrinimo tarnyboms, kiek tai susiję su jų teritorijoje esančių darbuotojų iš trečiųjų šalių stebėseną;*

(50) siekiant įgyvendinti šio reglamento tikslus palengvinti *sqžiningą* tarptautinį įdarbinimą, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais iš dalies keičiamas šis reglamentas, kiek tai susiję su priedu, kuriame pateikiamas visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašas. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros³² nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

³² OL L 123, 2016 5 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

- (51) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) Nr. 182/2011³³;
- (52) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. tikslo sukurti Sąjungos masto platformą, kuri būtų pasitelkiama siekiant Sąjungos lygmeniu spręsti darbo jėgos trūkumo problemą sudarant palankesnes sąlygas įdarbinti trečiųjų šalių piliečius dirbti visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų darbu, valstybės narės negali deramai pasiekti dėl nepakankamų veiksmingų kanalų ir riboto matomumo pasauliniu lygmeniu, o dėl veiksmo masto tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

³³ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai, (OL L 55, 2011 2 28, p. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (53) šiame reglamente gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi Chartijoje pripažintų principų, *įskaitant teisę į kolektyvines derybas ir kolektyvinių veiksmų teisę, nediskriminavimo dėl lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turčinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos principą, teisę į sąžiningas ir teisingas darbo sąlygas, dirbančio jaunimo apsaugą ir moterų ir vyrų lygybės principą*, laikantis ES sutarties 6 straipsnio;
- (54) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;

- (55) ■ pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį Airija **2024 m. kovo 5 d.** laišku pranešė ■ apie ■ savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį reglamentą ■ ;
- (56) ***vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 1 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis 2024 m. sausio 9 d. pateikė nuomonę,***

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

1. Šiuo reglamentu sukuriamas ES specialistų rezervas, kuriuo gali naudotis visos valstybės narės, *siekiant*:
 - a) **█** lengviau įdarbinti darbo ieškančius asmenis iš trečiųjų šalių, gyvenančius už Sąjungos ribų *ir turinčius atitinkamų įgūdžių ir kvalifikaciją, kad užpildytų trūkstamų profesijų darbo vietas Sąjungoje*;
 - b) *propaguoti sąžiningo įdarbinimo standartus*;
 - c) *sustiprinti Sąjungos gebėjimą pritraukti specialistus iš Sąjungai nepriklausančių šalių*.

2. Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės dėl:
 - a) institucijų, atsakingų už ES specialistų rezervo valdymą ir veikimą, ir dėl tokių institucijų bendradarbiavimo;

- b) IT platformos veikimo ir informacijos teikimo;
- c) darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių, darbdavių *ir kitų subjektų* dalyvavimo ES specialistų rezervo veikloje sąlygų ir procedūrų;
- d) palankesnių sąlygų įdarbinti darbo ieškančius asmenis iš trečiųjų šalių, kuriems buvo suteikta konkreti parama pagal specialistų pritraukimo partnerystę, *dvišalį susitarimą arba nacionalinę įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiojoje šalyje sistemą*;
- e) *darbo ieškančių asmenų ir dalyvaujančių darbdavių bei kitų dalyvaujančių subjektų teisių apsaugos šio reglamento tikslais.*

2 straipsnis

Taikymo sritis

Šis reglamentas taikomas už Sąjungos ribų gyvenantiems darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių ir *dalyvaujantiems* darbdaviams *bei kitiems dalyvaujantiems subjektams*, įsisteigusiems dalyvaujančiose valstybėse narėse.

Valstybių narių dalyvavimas ir pasitraukimas

1. Bet kuri valstybė narė gali bet kuriuo metu nuspręsti dalyvauti ES specialistų rezervo veikloje. Anksčiau nei likus 9 mėnesiams iki dienos, nuo kurios ji ketina dalyvauti, ji apie savo ketinimą praneša ***sekretoriatui ir nurodo, kurios rūšies subjektams leidžiama laisvas darbo vietas skelbti IT platformoje.***

Toje valstybėje narėje įsisteigusių darbdavių ***ir kitų subjektų*** siūlomos laisvos darbo vietos IT platformoje gali būti ***skelbiamos*** nuo pirmos dalyvavimo dienos.

Sekretoriatas informaciją apie dalyvaujančias valstybes nares paskelbia IT platformoje.

2. ***Dalyvaujanti valstybė narė gali pasitraukti iš ES specialistų rezervo. Dalyvujančios valstybės narės, ketinančios pasitraukti iš ES specialistų rezervo, apie tai praneša sekretoriatui. Pranešimai apie pasitraukimą pateikiami birželio arba gruodžio mėn.***

Pasitraukimas įsigalioja praėjus 9 mėnesiams po pranešimo.

Nuo pranešimo dienos valstybėje narėje, kuri pareiškė ketinimą pasitraukti iš ES specialistų rezervo, įsisteigusiu dalyvaujančių darbdavių ar kitų dalyvaujančių subjektų siūlomos naujos laisvos darbo vietos IT platformoje neskelbiamos. IT platformoje jau paskelbtos laisvos darbo vietos pašalinamos nuo pasitraukimo įsigaliojimo dienos.

Valstybei narei pasitraukus per pirmuosius dvejus dalyvavimo ES specialistų rezervo veikloje metus, panaikinamas arba susigrąžinamas visas atitinkamas valstybei narei iki pasitraukimo įsigaliojimo dienos suteiktas Sąjungos finansavimas. Valstybei narei pasitraukus po antrųjų dalyvavimo metų, panaikinamas ar susigrąžinamas bet koks laikotarpis po pasitraukimo įsigaliojimo dienos atitinkantis valstybei narei suteiktas Sąjungos finansavimas.

Sekretoriatas, padedamas nacionalinių kontaktinių punktų, IT platformoje nedelsdamas paskelbia informaciją apie valstybes nares, kurios pranešė apie savo ketinimą pasitraukti iš ES specialistų rezervo.

4 straipsnis
Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) dalyvaujanti valstybė narė – ES specialistų rezervo veikloje dalyvaujanti valstybė narė;
 - 2) darbo ieškantis asmuo iš trečiosios šalies – ***pilnametystės pagal atitinkamos dalyvaujančios valstybės narės nacionalinę teisę arba praktiką sulaukęs***, už Sąjungos ribų gyvenantis ***fizinis*** asmuo, kuris nėra Sąjungos pilietis, kaip tai suprantama SESV 20 straipsnio 1 dalyje, ieškantis darbo Sąjungoje;
 - 3) registruotas darbo ieškantis asmuo iš trečiosios šalies – darbo ieškantis asmuo iš trečiosios šalies, užsiregistravęs IT platformoje pagal 12 straipsnį;
-
- 4) ***dalyvaujantis darbdavys – dalyvaujančioje valstybėje narėje teisėtai įsisteigęs darbdavys, kurio laisvas darbo vietas IT platformoje skelbia valstybės narės, kurioje darbdavys yra įsisteigęs, nacionalinis kontaktinis punktas;***

- 5) ***kitas dalyvaujantis subjektas – laikinojo įdarbinimo įmonė, privati įdarbinimo agentūra arba darbo rinkos tarpininkas, kurio laisvas darbo vietas IT platformoje skelbia valstybės narės, kurioje kitas dalyvaujantis subjektas yra teisėtai įsisteigęs, nacionalinis kontaktinis punktas;***
- 6) profilis – darbo ieškančio asmens iš trečiosios šalies standartiniu duomenų formatu pateikiama informacija darbo per IT platformą paieškos tikslu;
- 7) bendras koordinuojamas kanalas – IT paslauga, skirta perduoti informaciją apie laisvas darbo vietas iš dalyvaujančių valstybių narių į IT platformą taikant vienodą sistemą ir naudojant būtiną techninę infrastruktūrą;
- 8) ***laisva darbo vieta – apmokama darbo vieta, kuri leistų atrinktam darbo ieškančiam asmeniui iš trečiosios šalies pradėti darbo santykius dalyvaujančioje valstybėje narėje, kurioje dalyvaujantis darbdavys arba kitas dalyvaujantis subjektas yra įsisteigęs ir kurioje darbo ieškantis asmuo iš trečiosios šalies paprastai dirbs.***

II SKYRIUS IT SISTEMOS ARCHITEKTŪRA

5 straipsnis

ES specialistų rezervo IT platforma

1. Sukuriama IT platforma, skirta palankesnėms sąlygoms įdarbinti darbo ieškančius asmenis iš trečiųjų šalių sudaryti.
2. IT platformą sudaro:
 - a) bendras koordinuojamas kanalas, kuris sudaro galimybes dalyvaujančioms valstybėms narėms *perduoti* informaciją apie laisvas darbo vietas į IT platformą;
 - b) techninė infrastruktūra, kuri sudaro galimybes į IT platformą perduoti informaciją apie laisvas darbo vietas iš dalyvaujančių valstybių narių;

- c) techninė infrastruktūra registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profiliams rinkti ir saugoti;
- d) techninė infrastruktūra, kuri sudaro galimybes nacionaliniams kontaktiniams punktams, *dalyvaujantiems* darbdaviams *bei kitiems* dalyvaujantiems *subjektams* ieškoti registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių, o tokiems darbo ieškantiems asmenims – ieškoti laisvų darbo vietų;
- e) automatinio sutapdinimo priemonė;
- f) saugus ryšių kanalas, skirtas sudaryti galimybes registruotiems darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių ir *dalyvaujantiems* darbdaviams *bei kitiems* dalyvaujantiems *subjektams* palaikyti ryšius per IT platformą *ir įkelti į ją dokumentus*.

3. *Automatinio sutapdinimo priemonės veikimas grindžiamas nediskriminavimo, teisėtumo ir sąžiningumo principais ir neturi lemti nepagrįsto šališkumo ar praktikos, draudžiamos pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę.*
4. *Sekretoriatas per dvejus metus nuo IT platformos veikimo pradžios atlieka galimybių studiją ir įvertina galimybę į IT platformą integruoti kelis sutapdinimo algoritmus.*
5. Komisija įgyvendinimo aktais priima būtinus techninius standartus dėl keitimosi duomenimis, duomenų formatų, kurie apima Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatorių (ESCO), informacijos apie laisvas darbo vietas formatų, *atsižvelgiant į 14 straipsnio 4, 5 ir 6 dalis*, ir registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profilių formatų, *atsižvelgiant į 6, 11 ir 12 straipsnius*. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 22 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
6. Dalyvaujančios valstybės narės ir sekretoriatas užtikrina nacionalinių sistemų ir IT platformos techninį sąveikumą. Kai tinkama, sekretoriatas užtikrina sąsajas su kitomis atitinkamomis Sąjungos lygmeniu teikiamomis priemonėmis ir paslaugomis.

6 straipsnis

Asmens duomenų tvarkymas

1. Sekretoriatas gali tvarkyti registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių ir **dalyvaujančių** darbdavių **bei kitų** dalyvaujančių **subjektų** asmens duomenis tik tiek, kiek tai būtina jo užduotims pagal 8 straipsnio 2 dalį atlikti. Tvarkydamas asmens duomenis tuo tikslu sekretoriatas veikia kaip duomenų valdytojas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2018/1725 3 straipsnio 8 punkte.
2. Nacionaliniai kontaktiniai punktai gali tvarkyti registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių ir **dalyvaujančių** darbdavių **bei kitų** dalyvaujančių **subjektų** asmens duomenis tik tiek, kiek tai būtina jų užduotims pagal 10 straipsnio 2 dalį atlikti. Tvarkydami asmens duomenis tuo tikslu nacionaliniai kontaktiniai punktai veikia kaip duomenų valdytojai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 7 punkte.

3. Registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profiliuose nurodomas vardas, pavardė, kontaktiniai duomenys, gimimo data ir pilietybė **ar pilietybės**, informacija apie akademinę ir profesinę kvalifikaciją, **savanorišką veiklą ar** darbo patirtį, kitus įgūdžius ir kalbų mokėjimą. ■

Registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių **profiluose taip pat gali būti pateikiama informacija apie tai, kada darbo ieškantis asmuo iš trečiosios šalies gali pradėti dirbti ir apie pageidaujamas valstybes nares.**

4. Sekretoriatas ir nacionaliniai kontaktiniai punktai informuoja registruotus darbo ieškančius asmenis iš trečiųjų šalių ir **dalyvaujančius** darbdavius **bei kitus** dalyvaujančius **subjektus** apie jų asmens duomenų tvarkymą ir jų, kaip duomenų subjektų, teises, taip pat apie jų teises pagal 5 ir 6 dalis.
5. Pagal šį reglamentą IT platformoje užregistruoti arba jai perduoti asmens duomenys indeksuojami, saugomi ir pateikiami tik paieškos ir sutapdinimo tikslais. Registruoti darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių turi teisę **redaguoti ar ištrinti** savo asmens duomenis **arba** apriboti prieigą prie jų.

6. Registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profiliai, **prie kurių atitinkami darbo ieškantys asmenys neprisijungė vienus metus, pašalinami** ir jokie asmens duomenys nesaugomi. **Tokiais atvejais atitinkamiems darbo ieškantiems asmenims likus mėnesiui automatiškai pranešama, kad jų profilis bus pašalintas, jei per tą laikotarpį prie jo nebus prisijungta.** Pašalinus profilius, mokslinių tyrimų ir statistikos tikslais, taip pat duomenų gavimo siekiant pagerinti ES specialistų rezervo veikimą tikslais, gali būti toliau saugomas ribotas nuasmenintų duomenų rinkinys.
7. Sekretoriatas į registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profilius ir informaciją apie laisvas **dalyvaujančių darbdavių ir kitų dalyvaujančių subjektų** darbo vietas įtrauktus duomenis pateikia IT platformoje paieškos ir sutapdinimo tikslais.
8. Su į registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profilius įtrauktais duomenimis gali susipažinti tik **dalyvaujantys** darbdaviai **ir kiti** dalyvaujantys subjektai, taip pat nacionaliniai kontaktiniai punktai. Su į informaciją apie laisvas darbo vietas įtrauktais duomenimis gali susipažinti registruoti darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių ir nacionaliniai kontaktiniai punktai.

9. *Duomenis, susijusius su darbo ieškančio asmens pageidaujamos valstybėmis narėmis, kaip nurodyta 4 dalyje, draudžiama tvarkyti sutapdinimo pagal 16 straipsnį tikslu.*
10. Komisija įgyvendinimo aktais priima papildomas nuostatas dėl asmens duomenų, kurie turi būti tvarkomi ir įtraukiami į informaciją apie laisvas darbo vietas ir registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profilius, dėl duomenų valdytojų atsakomybės, įskaitant taisykles, kuriomis reglamentuojamas galimas duomenų tvarkytojo ar tvarkytojų naudojimas, taip pat dėl galimybės susipažinti su asmens duomenimis sąlygų ir galimybės registruotiems darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių apriboti prieigą prie savo asmens duomenų IT platformoje. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 22 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

III SKYRIUS
VALDYMAS

7 straipsnis
Struktūra

ES specialistų rezervą sudaro:

- a) sekretoriatas;
- b) iniciatyvinė grupė;
- c) nacionaliniai kontaktiniai punktai.

8 straipsnis
Sekretoriatas

1. Komisija teikia sekretoriato paslaugas.

2. Sekretoriato atsakomybės sritys:

- a) užtikrinti bendrą ES specialistų rezervo valdymą, įskaitant ES specialistų rezervo veiklos planavimą ir koordinavimą, ***taip pat didinti visuomenės informuotumą apie jį vykdant komunikacijos veiklą ir informavimo kampanijas;***
- b) sukurti ir valdyti IT platformą ir jos veikimui būtinas susijusias IT paslaugas, visų pirma, kai aktualu, naudojantis Sąjungos lygmeniu esama technine infrastruktūra;
- c) IT platformoje skelbti atitinkamą informaciją, nurodytą ***3 straipsnio 1 dalyje, 3 straipsnio 2 dalies penktoje pastraipoje, 9 straipsnio 5 dalyje, 10 straipsnio 2 dalies i punkte, 12 straipsnio 4 dalyje, 14 straipsnio 2 dalyje, 15 straipsnio 2 dalyje ir 17 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje;***
- d) sušaukti ir parengti iniciatyvinės grupės posėdžius;

- e) rinkti ES specialistų rezervo veiklos rezultatų stebėsenai pagal 21 straipsnį svarbius duomenis;
- f) reguliariai sušaukti 10 straipsnio 3 dalyje nurodytus nacionalinių kontaktinių punktų tinklo posėdžius.

Sekretoriatas iniciatyvinei grupei kasmet teikia 20 straipsnio 1 ir 4 dalyse nurodytus duomenis. Kai tokiuose duomenyse yra asmens duomenų, jie nuasmeninami.

9 straipsnis

Iniciatyvinės grupės sudėtis

1. Iniciatyvinę grupę sudaro šie nariai:

- a) po du atstovus iš kiekvienos dalyvaujančios valstybės narės, iš kurių vienas – užimtumo srities ekspertas ir vienas – imigracijos srities ekspertas;***

- b) du Komisijos atstovai;*
- c) šeši atstovai iš Sąjungos lygmeniu veikiančių įvairių pramonės sektorių socialinių partnerių organizacijų, vienodai atstovaujantys profesinėms sąjungoms ir darbdavių organizacijoms.*

Teisę balsuoti turi tik pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodyti nariai.

- 2. Dalyvauti iniciatyvinės grupės posėdžiuose gali būti pakviestas Europos Parlamento ekspertas. Prireikus iniciatyvinės grupės posėdyje taip pat gali dalyvauti papildomi Komisijos atstovai.*
- 3. Dalyvauti iniciatyvinės grupės posėdžiuose ir pareikšti savo nuomonę gali būti kviečiami Sąjungos organų, įstaigų ir agentūrų atstovai, tarptautinių organizacijų atstovai, specialistų pritraukimo partnerystėse, dvišaliuose susitarimuose ar nacionalinėse įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiojoje šalyje sistemose dalyvaujančių trečiųjų šalių atstovai ir kiti atitinkami suinteresuotieji subjektai.*

4. *Iniciatyvinės grupės nariai yra tik dalyvaujančių valstybių narių atstovai. ES specialistų rezervo veikloje nedalyvaujančių valstybių narių atstovai iniciatyvinės grupės posėdžiuose gali dalyvauti stebėtojų teisėmis.*
5. *1 dalyje nurodyti atstovai pasirašo rašytinį pareiškimą, kuriame nurodo, kad dėl tokios veiklos jie nepatiria interesų konflikto. Sekretoriatas tuos pareiškimus ir jų atnaujinimus skelbia IT platformoje.*
6. **█** *Iniciatyvinės grupės yra atsakingos už:*
 - a) *paramos sekretoriatui rengiant 15 straipsnyje nurodytą visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašą teikimą;*
 - b) *palankesnių sąlygų dalyvaujančių valstybių narių keitimuisi geriausios praktikos, susijusios su visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašo pakeitimais nacionaliniu ar regionų lygmeniu pagal 16 straipsnio 1 dalį, pavyzdžiais sudarymą;*

- c) paramos sekretariatui planuojant ir koordinuojant ES specialistų rezervo veiklą teikimą;
- d) palankesnių sąlygų rinkti duomenis, susijusius su 20 straipsnyje nurodyta ES specialistų rezervo stebėsenos veikla, sudarymą;
- e) *keitimąsi geriausios praktikos, susijusios su* paspartintų imigracijos procedūrų įgyvendinimu siekiant palengvinti registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių įdarbinimą pagal 19 straipsnį, *pavyzdžiais*;
- f) *paramos sekretariatui didinant informuotumą apie ES specialistų rezervą, kaip nurodyta 8 straipsnio 2 dalies a punkte, teikimą.*

█

7. Inicijatyvinė grupė posėdžiauja du kartus per metus arba prireikus – *ad hoc* pagrindu. Posėdžius sušaukia ir jiems pirmininkauja sekretoriatas.

█

10 straipsnis

Nacionaliniai kontaktiniai punktai

1. Kiekviena dalyvaujanti valstybė narė paskiria **subjektą, kuris veikia kaip jos nacionalinis kontaktinis punktas**. Dalyvaujančios valstybės narės užtikrina, kad **jų nacionalinį kontaktinį punktą sudarytų** atitinkamų **nacionalinių** institucijų užimtumo ir imigracijos **sričių ekspertai**. **Kai aktualu, nacionalinis kontaktinis punktas, vykdydamas 2 dalyje nustatytas užduotis, gali pasikliauti kitomis nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis.**
2. Nacionalinio kontaktinio punkto atsakomybės sritys:
 - a) sudaryti palankesnes sąlygas IT platformos veikimui nacionaliniu lygmeniu;
 - b) **skelbti** informaciją apie laisvas darbo vietas IT platformoje per bendrą koordinuojamą kanalą **pagal 13 straipsnio 2 dalį**;
 - c) **po to, kai nacionalinės kompetentingos institucijos perduoda atitinkamą informaciją, pašalinti informaciją apie laisvas darbo vietas iš IT platformos pagal 13 straipsnio 12 dalį ir pašalinti** registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių **profilius pagal 11 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą**;

- d) *kai taikytina*, pranešti sekretariatui apie visus *su konkrečia šalimi susijusius* visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašo pakeitimus pagal 15 straipsnio 1 dalies antrą, trečią ir ketvirtą pastraipą;
- e) tvarkyti registrus, kuriuose registruojami **■** :
- i) dalyvaujantys *darbdaviai ir kiti dalyvaujantys subjektai*;
 - ii) *darbdaviai ir kiti subjektai, kurie buvo visam laikui pašalinti iš ES specialistų rezervo arba kuriems buvo atsisakyta suteikti prieigą prie ES specialistų rezervo arba jos teikimas buvo sustabdytas*;
- f) *prieš IT platformoje paskelbiant informaciją apie laisvą darbo vietą patikrinti e punkto ii papunktyje nurodytą registrą ir atsisakyti suteikti prieigą prie IT platformos darbdaviams ar kitiems subjektams, norintiems dalyvauti ES specialistų rezervo veikloje, jei jie yra užregistruoti tame registre, arba remiantis kita informacija apie nustatytus atitinkamos Sąjungos ar nacionalinės teisės ir praktikos pažeidimus*;

- g) *dalytis e punkto i papunktyje nurodytu registru su iniciatyvine grupe ir, jei dalyvaujanti valstybė narė taip nusprendžia, dalijimasi tuo registru su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis;*
- h) *kai dalyvaujanti valstybė narė taip nusprendžia, viešai paskelbti e punkto i papunktyje nurodytą registrą;*
- i) *pašalinti dalyvaujančius darbdavius ar kitus dalyvaujančius subjektus iš ES specialistų rezervo arba sustabdyti jų prieigą prie ES specialistų rezervo ir pašalinti susijusią informaciją apie laisvas darbo vietas iš IT platformos pagal 13 straipsnio 8 ir 9 dalis;*
- j) *teikti sekretariatui informaciją, kaip nurodyta 17 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, ir ES specialistų rezervo stebėsenai aktualius duomenis, kaip nurodyta 20 straipsnyje;*
- k) *teikti konkrečią informaciją registruotiems darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių, kurie buvo atrinkti į laisvas darbo vietas ES specialistų rezerve, ir dalyvaujantiems darbdaviams bei kitiems dalyvaujantiems subjektams pagal 17 straipsnio 2 dalį.*

3. Kai sekretoriatas pagal 8 straipsnio 2 dalies f punktą sušaukia visų dalyvaujančių valstybių narių nacionalinių kontaktinių punktų tinklo posėdį, nacionalinių kontaktinių punktų atstovai susitinka, kad pasikeistų informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su šio reglamento įgyvendinimu.

IV SKYRIUS

DARBO IEŠKANČIŲ ASMENŲ IŠ TREČIŲJŲ ŠALIŲ REGISTRAVIMAS IR DARBDAVIŲ *BEI KITŲ SUBJEKTŲ* DALYVAVIMAS ES SPECIALISTŲ REZERVO VEIKLOJE

11 straipsnis

Darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių registravimas ir prieiga

1. Norėdami užsiregistruoti IT platformoje, darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių gali susikurti savo profilius naudodamiesi „Europass“ profilių kūrimo priemone. ***Kitų atitinkamų priemonių interneto svetainėse gali būti skelbiamos tiesioginės nuorodos į IT platformą.***

2. Norėdami užsiregistruoti IT platformoje, darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių turi pareikšti, kad jiems netaikomas teismo ar administracinis sprendimas neleisti atvykti į valstybę narę ar joje būti pagal jos nacionalinę teisę arba draudimas atvykti į Sąjungos teritoriją, kaip nurodyta Direktyvoje 2008/115/EB.

Nacionalinėms kompetentingoms institucijoms perdavus atitinkamą informaciją, registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių, pateikusių melagingą pareiškimą pagal pirmą pastraipą, profiliai iš IT platformos pašalinami. Darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių gali susikurti naują profilį, kai teismo ar administracinis sprendimas arba draudimas atvykti nebetaikomas.

3. Registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profiliai turi būti matomi *dalyvaujantiems* darbdaviams *ir kitiems* dalyvaujantiems *subjektams*.

12 straipsnis

Informacijos apie dalyvavimą specialistų pritraukimo partnerystėse, *dvišaliuose susitarimuose ar nacionalinėse įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiojoje šalyje sistemose* pateikimas

1. Darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių, kuriems buvo suteikta *konkreti parama pagal specialistų pritraukimo partnerystę, dvišalį susitarimą ar nacionalinę įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiojoje šalyje sistemą*, gali tai nurodyti savo profilyje.

2. *1 dalies tikslu* IT platformoje sukuriama žyma, kuri *turi būti įtraukta į* registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių *profilius pagal 5 straipsnio 5 dalį (toliau – žyma).*

Darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių, kurie nurodo dalyvaujantys vienoje iš 1 dalyje nurodytų specialistų pritraukimo partnerysčių, susitarimų ar sistemų, žymoje pateikia šią informaciją:

- a) *specialistų pritraukimo partnerystės, dvišalio susitarimo ar nacionalinės įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiojoje šalyje sistemos pavadinimą ir*
- b) *informaciją apie mokymus, kuriuose dalyvavo a punkte nurodytomis aplinkybėmis, įskaitant temą, trukmę ir įgytų įgūdžių rūšį, įskaitant atitinkamus kalbų įgūdžius.*

Prie registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių *profilijų gali būti pridėti pateiktą informaciją patvirtinantys dokumentai, jei jų yra. Darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių taip pat gali nurodyti bet kokią kitą informaciją, kuri laikoma svarbia įdarbinimo tikslu.*

3. *Žyma turi būti matoma* registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių *profiliuose IT platformoje, joje turi būti nurodyta, kad ji pateikiama tik informavimo tikslais ES specialistų rezervo kontekste ir kad ji neprilygsta oficialiam įgūdžių ir kvalifikacijų, kuriuos darbo ieškantis asmuo iš trečiosios šalies galėjo įgyti dalyvaudamas 1 dalyje nurodytose specialistų pritraukimo partnerystėse, susitarimuose ar sistemose, pripažinimui ar patvirtinimui. Žyma nedaro poveikio teisėms atvykti į šalį ir joje gyventi.*
4. *Sekretoriatas IT platformoje paskelbia specialistų pritraukimo partnerystėje dalyvaujančių trečiųjų šalių ir valstybių narių sąrašą. Sekretoriatas IT platformoje taip pat paskelbia dvišalių susitarimų ir nacionalinių įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiosiose šalyse sistemų, įskaitant tuose susitarimuose ir sistemose dalyvaujančias trečiąsias šalis, sąrašą ir informaciją apie konkrečią paramą, teikiamą pagal tuos susitarimus ir sistemas, kuriuos dalyvaujančios valstybės narės nusprendė susieti su ES specialistų rezervu.*

13 straipsnis

Darbdavių *ir kitų subjektų* dalyvavimas ES specialistų rezervo veikloje

1. ES specialistų rezervo veikloje pageidaujantys dalyvauti darbdaviai *ir kiti subjektai* paprašo valstybėje narėje, kurioje jie yra įsisteigę, veikiančio nacionalinio kontaktinio punkto informaciją apie jų turimas laisvas darbo vietas *paskelbti* IT platformoje.
2. Nacionaliniai kontaktiniai punktai IT platformoje *skelbia* informaciją apie laisvas darbo vietas, kurios:
 - a) yra įtrauktos į 14 straipsnyje nurodytą visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašą ir į su konkrečia šalimi susijusius to sąrašo pakeitimus pagal 15 straipsnio 1 dalį arba yra svarbios *specialistų pritraukimo partnerystei, dvišaliam susitarimui ir nacionalinei įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiojoje šalyje sistemai, išvardytoms IT platformoje;*

- b) yra tokios, kurias gali užimti darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių, nedarant poveikio pirmenybės suteikimo Sąjungos piliečiams principo, kai jis taikomas pagal nacionalinę teisę.

3. Skelbdami informaciją apie laisvas darbo vietas IT platformoje, nacionaliniai kontaktiniai punktai neperduoda informacijos apie:

- a) *laisvas darbo vietas, kurios yra susijusios su pameistrystėmis ir stažuotėmis;*
- b) *darbdavių ir kitų subjektų, įrašytų į 10 straipsnio 2 dalies e punkto ii papunktyje nurodytą registrą, siūlomas laisvas darbo vietas.*

4. IT platformoje apie laisvas darbo vietas pateikiama bent ši informacija:

- a) *darbdavio, su kuriuo darbo ieškantis asmuo iš trečiosios šalies užmegztų tiesioginius darbo santykius, ir bet kurio kito dalyvaujančio subjekto pavadinimas ir kontaktiniai duomenys;*
- b) *pareigybės aprašymas;*
- c) *darbo sutarties trukmė ir*
- d) *įprastinė darbo vieta.*

5. *IT platformoje skelbiama informacija apie laisvas darbo vietas gali apimti papildomą informaciją, pavyzdžiui, siūlomą pradinį darbo užmokestį arba darbo užmokesčio intervalą.*
6. *Be 4 dalyje nurodytos informacijos, dalyvaujantys darbdaviai ir kiti dalyvaujantys subjektai gali pateikti papildomos informacijos, kad pristatytų įmonę darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių, įskaitant sektorių, kuriame ji vykdo veiklą, trumpą jos veiklos aprašymą ir, kai aktualu, įmonės registracijos numerį.*

7. ***Dalyvaujantys*** darbdaviai ***ir kiti*** dalyvaujantys ***subjektai laikosi*** atitinkamos Sąjungos ir nacionalinės teisės ir praktikos, ***susijusios su*** trečiųjų šalių piliečių ***apsauga, kai taikytina,*** nuo ■ nesąžiningo įdarbinimo, netinkamų darbo sąlygų, diskriminacijos, ***priešiško požiūrio ir prekybos žmonėmis.*** ***Dalyvaujantys darbdaviai ir kiti dalyvaujantys subjektai taip pat laikosi taikytinų kolektyvinių sutarčių, kuriomis ginama trečiųjų šalių piliečių teisė į asociacijų laisvę ir kolektyvines derybas.*** Siekdamos užtikrinti, kad būtų laikomasi kitos atitinkamos nacionalinės praktikos, kolektyvinių sutarčių ir TDO principų ir gairių, ***pavyzdžiui, jos sąžiningo įdarbinimo bendrųjų principų ir veiklos gairių,*** dalyvaujančios valstybės narės pagal Sąjungos teisę gali nustatyti papildomas darbdavių ***ir kitų subjektų*** dalyvavimo ES specialistų rezervo veikloje sąlygas.
8. ***Jei nacionalinė kompetentinga institucija nustato, kad dalyvaujantis darbdavys arba kitas dalyvaujantis subjektas nesilaiko 7 dalyje nurodytų pareigų ir sąlygų, nacionalinė kompetentinga institucija apie tai praneša atitinkamam nacionaliniam kontaktiniam punktui.***

Gavęs pirmoje pastraipoje nurodytą pranešimą, nacionalinis kontaktinis punktas sustabdo atitinkamo dalyvaujančio darbdavio ar kito dalyvaujančio subjekto prieigą prie IT platformos ir iš IT platformos pašalina informaciją apie jų siūlomas laisvas darbo vietas. Tokiais atvejais dalyvaujančiam darbdaviui arba kitam dalyvaujančiam subjektui neleidžiama naudotis IT platforma, be kita ko, per kitus dalyvaujančius subjektus.

Jeigu nacionalinė kompetentinga institucija praneša nacionaliniam kontaktiniam punktui, kad padėtis, susijusi su atitinkamo darbdavio ar kito subjekto pirmoje pastraipoje nurodytų pareigų ir sąlygų nesilaikymu, buvo ištaisyta, atitinkamas nacionalinis kontaktinis punktas panaikina prieigos prie IT platformos sustabdymą.

9. *Nukrypdomos nuo šio straipsnio 8 dalies, Direktyvos 2011/36/ES 2, 3 ir 18a straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų atveju ir nusikalstamų veikų, susijusių su neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių įdarbinimu, kaip nustatyta Direktyvos 2009/52/EB 9 straipsnyje kartu su 3 straipsniu, atveju valstybės narės gali nuspręsti dalyvaujančius darbdavius ir kitus dalyvaujančius subjektus, taip pat darbdavius ir kitus subjektus, pageidaujančius dalyvauti ES specialistų rezervo veikloje, iš ES specialistų rezervo pašalinti visam laikui.*

Jei dalyvaujanti valstybė narė nukrypsta nuo 8 dalies, ji apie tai praneša atitinkamam nacionaliniam informacijos centrui.

Gavęs šios dalies antroje pastraipoje nurodytą pranešimą, nacionalinis informacijos centras visam laikui pašalina darbdavį ar kitą atitinkamą subjektą iš ES specialistų rezervo ir, kai taikytina, pašalina jų laisvas darbo vietas iš IT platformos.

Jei darbdavys ar kitas subjektas pašalintas iš ES specialistų rezervo visam laikui, jam neleidžiama naudotis IT platforma, be kita ko, per kitus dalyvaujančius subjektus.

10. *Darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių ES specialistų rezervu naudojami nemokamai. Dalyvaujantys darbdaviai ir kiti dalyvaujantys subjektai registruotiems darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių įdarbinimo tikslu nei prieš įdarbinimo procesą, nei jam pasibaigus netaiko jokių mokesčių ir nereikalauja atlyginti jokių paslėptų išlaidų.*

11. Informacija apie *dalyvaujančių* darbdavių *ir kitų* dalyvaujančių *subjektų* laisvas darbo vietas registruotiems darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių matoma IT platformoje.
12. **Informacija apie laisvas darbo vietas nedelsiant pašalinama iš IT platformos, kai:**
- a) *dalyvaujantis darbdavys arba kitas dalyvaujantis subjektas paprašo nacionalinio kontaktinio punkto pašalinti informaciją apie kurias nors arba visas jo turimas laisvas darbo vietas;*
 - b) *dalyvaujantis darbdavys arba kitas dalyvaujantis subjektas nacionaliniam kontaktiniam punktui pateikia pranešimą pagal 13 dalį;*
 - c) *per vienus metus nesutapdintas nė vienas registruotas darbo ieškantis asmuo iš trečiosios šalies;*

- d) *sustabdoma dalyvaujančio darbdavio ar kito dalyvaujančio subjekto prieiga arba tas darbdavys ar subjektas visam laikui pašalinamas;*
- e) *atitinkamos profesijos išbraukiamos atlikus visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašo pakeitimus pagal 15 straipsnį.*

13. *Dalyvaujantys darbdaviai ir kiti dalyvaujantys subjektai IT platformoje nepagrįstai nedelsdami nurodo, kad į konkrečias laisvas darbo vietas sėkmingai įdarbino registruotus darbo ieškančius asmenis iš trečiųjų šalių. Tokių registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profiliai pašalinami iš IT platformos.*

14 straipsnis

Visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašas

1. Šio reglamento tikslu priede pateikiamas 4 skaitmenų lygmens visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašas pagal Tarptautinio darbo biuro 2008 m. tarptautinį standartinį profesijų klasifikatorių (ISCO-08).

Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 21 straipsnyje nurodytą procedūrą priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas priedas, atsižvelgiant į:

- a) trūkstamas profesijas, apie kurias pagal 15 straipsnio 1 dalies trečią ir ketvirtą pastraipus sekretariatui pranešė nacionaliniai kontaktiniai punktai ir kurios yra bendros daugeliui dalyvaujančių valstybių narių;

- b) profesijas, kuriomis tiesiogiai prisidedama prie *Sajungos konkurencingumo ir žaliosios bei skaitmeninės pertvarkų ir kurių svarba, tikėtina, didės.*
2. Sekretoriatas visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašą skelbia IT platformoje.

15 straipsnis

■ Visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašo pakeitimai

1. Atsižvelgdamos į konkrečius savo darbo rinkos poreikius ir siekdamos įgyvendinti *savo politikos tikslus*, dalyvaujančios valstybės narės gali nuspręsti įtraukti trūkstamas profesijas, nurodydamos jas 4 skaitmenų lygmeniu pagal ISCO-08. Jos taip pat gali nuspręsti išbraukti trūkstamas profesijas iš Sąjungos sąrašo, jei jos neatitinka jų konkrečių *nacionalinio ar regioninio lygmens* darbo rinkos poreikių arba *jų politikos tikslų*. Tokie su konkrečia šalimi susiję pakeitimai daro poveikį tik laisvų darbo vietų sutapdinimui atitinkamoje valstybėje narėje.

Nacionalinis kontaktinis punktas praneša apie bet kokius su konkrečia šalimi susijusius visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašo pakeitimus ne vėliau kaip likus 3 mėnesiams iki dienos, nuo kurios atitinkama valstybė narė ketina dalyvauti ES specialistų rezervo veikloje, kaip nurodyta 3 straipsnio 1 dalyje.

Nacionaliniai kontaktiniai punktai **kas 6 mėnesius** gali pranešti sekretariatui apie tolesnius su konkrečia šalimi susijusius visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašo pakeitimus.

Kai priedas iš dalies keičiamas pagal 14 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, nacionaliniai kontaktiniai punktai per 3 mėnesius praneša sekretariatui apie visus su konkrečia šalimi susijusius visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašo pakeitimus.

2. Sekretariatas IT platformoje paskelbia su konkrečia šalimi susijusius visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašo pakeitimus, apie kuriuos pranešė nacionaliniai kontaktiniai punktai.

16 straipsnis

Paieška ir sutapdinimas

1. Dalyvaujantys darbdaviai *ir kiti dalyvaujantys subjektai* gali ieškoti registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profilių *ir juos sutapdinti su laisvomis darbo vietomis, pateikiamomis IT platformoje*.
2. *Dalyvaujantys* darbdaviai *ir kiti* dalyvaujantys *subjektai*, ieškodami registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių, kurie 12 straipsnio 2 dalyje nurodytoje žymoje pateikė informaciją, kad *pasinaudojo konkrečia parama pagal* specialistų pritraukimo partnerystę, *dvišalį susitarimą arba nacionalinę įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiojoje šalyje sistemą*, profilių, gali naudoti ■ IT platformoje esančius specialius *filtrus*.

3. **Dalyvaujantys darbdaviai ir kiti dalyvaujantys subjektai** gali susipažinti su siūlomų **registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių** profilių sąrašu, parengiamu naudojant automatinio sutapdinimo priemonę ir grindžiamą jų įgūdžių, **gebėjimų**, kvalifikacijos ir darbo patirties aktualumu **bei jų galimybėmis užimti** laisvą darbo vietą.
4. Registruoti darbo ieškantys asmenys iš trečiųjų šalių IT platformoje gali ieškoti informacijos apie laisvas darbo vietas ir susipažinti su siūlomų atitinkamų laisvų darbo vietų sąrašu, kuris parengiamas naudojant automatinio sutapdinimo priemonę.

V SKYRIUS

INFORMACIJOS TEIKIMAS, **SUPAPRASTINTA SKUNDŲ TEIKIMO TVARKA** IR PASPARTINTOS IMIGRACIJOS PROCEDŪROS

17 straipsnis

Informacijos teikimas ■

1. Dalyvaujančios valstybės narės užtikrina, kad informacija apie ES specialistų rezervą ir jo veikimą būtų lengvai prieinama, be kita ko, asmenims su negalia.

Sekretariatas, padedamas nacionalinių kontaktinių punktų, IT platformoje pateikia šią informaciją:

- a) informaciją apie *sqžiningo* įdarbinimo ir *užimtumo* procedūras, *įskaitant* kvalifikacijos pripažinimą ir įgūdžių patvirtinimą, *taip pat* apie gyvenimo ir darbo sąlygas dalyvaujančiose valstybėse narėse;
- b) *informaciją apie imigracijos procedūras, įskaitant vizų ir leidimų gyventi darbo tikslu gavimo procedūras;*
- c) *informaciją apie trečiųjų šalių piliečių teises ir pareigas, be kita ko, susijusias su galimybe naudotis esamais skundų teikimo ir teisių gynimo mechanizmais, kad būtų užtikrinta veiksminga teisė kreiptis į teismą;*
- d) aiškų paaiškinimą darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių, kad jiems draudžiama atvykti į valstybių narių teritoriją ir joje būti, jeigu jiems taikomas teismo arba administracinis sprendimas neleisti atvykti ar būti valstybėje narėje arba draudimas atvykti, kaip nurodyta Direktyvoje 2008/115/EB;

- e) *aiškų paaiškinimą, kad darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių registracija ES specialistų rezerve, 12 straipsnio 2 dalyje nurodytos žymos įtraukimas į jų profilius arba atranka į laisvą darbo vietą per IT platformą neužtikrina, kad bus suteiktas leidimas atvykti į valstybių narių teritoriją, bus išduotas darbo leidimas, viza ar leidimas gyventi arba kad atliktas saugumo patikrinimas;*
- f) *aiškų paaiškinimą, kad naudojimasis ES specialistų rezervu yra nemokamas ir kad darbdaviai negali registruotiems darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių įdarbinimo tikslais taikyti jokių mokesčių ir reikalauti atlyginti paslėptas išlaidas.*

2. **█** Nacionaliniai kontaktiniai punktai **█** registruotiems darbo ieškantiems asmenims iš trečiųjų šalių, *kurie buvo atrinkti į laisvą darbo vietą*, ir dalyvaujantiems darbdaviams *bei kitiems dalyvaujantiems subjektams* teikia *konkrečią informaciją*, visų pirma susijusią su:

- a) **█** nacionalinėmis imigracijos procedūromis vizoms ir leidimams gyventi darbo tikslais gauti, *įskaitant tai, kad bus atliekami saugumo patikrinimai;*

- b) ■ šeimos susijungimo procedūromis ir šeimos narių teisėmis *ir pareigomis*;
- c) ■ trečiųjų šalių piliečių teisėmis ir pareigomis, be kita ko, *susijusiomis su darbo sąlygomis, apmokestinimu*, galimybėmis gauti socialines išmokas, sveikatos priežiūros ir švietimo paslaugas, būstą, *įgūdžių ir* kvalifikacijų pripažinimu, taip pat *esamais* skundų teikimo *bei teisių gynimo* mechanizmais;
- d) *veikla*, kuria siekiama palengvinti *trečiųjų šalių piliečių* integraciją priimančiojoje valstybėje narėje, pavyzdžiui, kalbų kursais, profesiniu rengimu ir mokymu, taip pat kitomis integracijos priemonėmis;
- e) *nacionalinių kompetentingų užimtumo ir imigracijos institucijų kontaktiniais duomenimis pagal nacionalinę praktiką ir*, jei yra, *nacionalinių kompetentingų* organizacijų, teikiančių pagalbą *trečiųjų šalių* piliečiams po įdarbinimo, *pavyzdžiui, profesinių sąjungų, darbdavių asociacijų ir prekybos rūmų, kontaktiniais duomenimis*;

- f) *kai aktualu – informacija apie su negalia susijusios paramos paslaugas ir tinkamų sąlygų sudarymą pagal Tarybos direktyvą 2000/78/EB³⁴;*
- g) *jei taikoma, kitų atitinkamų nacionalinio lygmens įstaigų, remiančių trečiųjų šalių piliečių integraciją į darbo rinką, kontaktiniais duomenimis.*

3. *Nacionaliniai kontaktiniai punktai yra atsakingi už 1 ir 2 dalyse nurodytos informacijos atnaujinimą, jei jo reikia.*

4. **█** *Nacionaliniai kontaktiniai punktai gali nuspręsti 2 dalyje nurodytą informaciją teikti automatizuotu ir standartizuotu formatu, be kita ko, nurodydami esamus informacijos šaltinius, naudodamiesi skaitmeninėmis priemonėmis.*

³⁴ *2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, 2000 12 2, p. 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj>).*

18 straipsnis

Supaprastinta skundų teikimo tvarka

1. **Registruotiems darbo ieškantiems asmenims** iš trečiųjų šalių **suteikiama** veiksminga **galimybė naudotis esamais skundų nagrinėjimo** mechanizmais **pagal nacionalinę teisę**. Jei dalyvaujantys darbdaviai **ar kiti dalyvaujantys subjektai** pažeidžia kurią nors iš 13 straipsnio 7 dalyje nustatytų pareigų, registruoti darbo ieškantys asmenys **iš trečiųjų šalių arba jų atstovai turi teisę apie pažeidimą pranešti nacionaliniam kontaktiniam punktui arba pateikti skundą nacionalinėms kompetentingoms institucijoms pagal nacionalinę teisę**.
2. Jei **pagal 1 dalį** apie pažeidimą pranešama **nacionaliniam kontaktiniam punktui, jis pranešimą perduoda nacionalinėms kompetentingoms institucijoms**.

19 straipsnis

Paspartintos imigracijos procedūros

■ Dalyvaujančios valstybės narės gali, **laikydamosi nacionalinės teisės**, nuspręsti nustatyti paspartintos imigracijos procedūras, kad būtų galima greičiau įdarbinti ES specialistų rezerve į laisvas darbo vietas atrinktus registruotus darbo ieškančius asmenis iš trečiųjų šalių.

■

VI SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20 straipsnis

Stebėseną *ir grįžtamoji informacija*

1. Sekretoriatas reguliariai stebi ES specialistų rezervo veiklos rezultatus ir *ekonominių efektyvumą*. Visų pirma renkami šie duomenys:
 - a) registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių profilių skaičius ir pobūdis;
 - b) *dalyvaujančių darbdavių ir kitų dalyvaujančių subjektų skaičius ir pobūdis*;
 - c) IT platformoje *paskelbtų* laisvų darbo vietų skaičius ir pobūdis;

- d) apsilankymų IT platformoje skaičius;
- e) įdarbinimo naudojantis ES specialistų rezervu atvejų skaičius ir pobūdis;
- f) registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių *profilų, įskaitant 12 straipsnio 2 dalyje nurodytą žymą*, skaičius;
- g) *įdarbinimo* pagal specialistų pritraukimo partnerystes, dvišalius susitarimus *arba nacionalines įgūdžių ugdymo ir patvirtinimo trečiojoje šalyje sistemas* naudojantis *IT platforma* atvejų skaičius;
- h) *iš ES specialistų rezervo įdarbintų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių įgūdžių ir kvalifikacijų lygis.*

2. Sekretoriatas renka duomenis remdamasis nustatytomis statistinėmis sąvokomis ir apibrėžtimis ir keičiasi informacija bei duomenimis su Komisija, kad būtų užtikrinama pagal šį reglamentą surinktų duomenų kokybė ir būtų kuriama ir užtikrinama Europos statistikos duomenų kokybė.

3. 1 dalyje nurodytus duomenis renka sekretoriatas, o jam padeda nacionaliniai kontaktiniai punktai ir iniciatyvinė grupė.
4. ***Sekretoriatas reguliariai stebi ES specialistų rezervo veiklos rezultatus, atsižvelgdamas į registruotų darbo ieškančių asmenų iš trečiųjų šalių ir dalyvaujančių darbdavių bei kitų dalyvaujančių subjektų, taip pat pilietinės visuomenės organizacijų, visų pirma dirbančių su trečiųjų šalių piliečiais, įskaitant asmenis su negalia, grįžtamąją informaciją ir patirtį.***

21 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 14 straipsnio 1 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 14 straipsnio 1 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po sprendimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 14 straipsnio 1 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

22 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

23 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Komisija ne vėliau kaip **2031 m. gruodžio 31 d.**, o vėliau – kas penkerius metus pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui šio reglamento taikymo ataskaitą.

Ataskaitoje visų pirma įvertinamas šio reglamento veiksmingumas sprendžiant darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo dalyvaujančiose valstybėse narėse problemą ir įdarbinimo proceso veiksmingumas, be kita ko, užtikrinant sąžiningo įdarbinimo praktiką ir tinkamų bei teisingų darbo sąlygų laikymąsi.

24 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas **■** valstybėse narėse.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkė

Pirmininkas

PRIEDAS

Visoje Sąjungoje trūkstamų profesijų sąrašas

ISCO-08 kodas	Profesija
2142	Civilinės statybos inžinieriai
2151	Elektros inžinieriai
2211	Bendrosios praktikos gydytojai
2212	Gydytojai specialistai
2221	Slaugos specialistai
2411	Buhalteriai
2511	Sistemų analitikai
2512	Programinės įrangos kūrėjai
2513	Saityno ir multimedijos kūrėjai
2514	Taikomųjų programų programuotojai
2519	Kitur nepriskirti programinės įrangos ir taikomųjų programų kūrėjai ir analitikai
3113	Elektros inžinerijos technikai
3221	Jaunesnieji slaugos specialistai
5120	Virėjai
5131	Padavėjai

5321	Asmens sveikatos priežiūros padėjėjai
7112	Plytų mūrytojai ir susijusių profesijų darbininkai
7114	Betonuotojai, tinkuotojai ir susijusių profesijų darbininkai
7115	Dailidės ir staliai
7121	Stogdengiai
7123	Tinkuotojai
7126	Vandentiekininkai ir vamzdynų montuotojai
7127	Oro kondicionavimo ir šaldymo įrenginių mechanikai
7212	Suvirintojai
7213	Skardininkai
7214	Metalinių konstrukcijų ruošėjai ir montuotojai
7223	Metalo apdirbimo staklių derintojai ir operatoriai
7231	Variklinių transporto priemonių mechanikai ir taisytojai
7233	Pramonės ir žemės ūkio mašinų mechanikai ir taisytojai

7411	Pastatų ir kitokie elektrikai
7412	Elektromechanikai ir elektromonteriai
7511	Mėsininkai, žuvų išdarinėtojai ir susijusių profesijų darbininkai
8331	Autobusų ir tramvajų vairuotojai
8332	Sunkiasvorių sunkvežimių ir krovininių transporto priemonių vairuotojai
9112	Biurų, viešbučių ir kitų įstaigų valytojai, kambarinės ir pagalbininkai
3119	Kitur nepriskirti, fizinių ir inžinerijos mokslų technikai
2143	Aplinkos apsaugos inžinieriai
2133	Aplinkos apsaugos specialistai
2145	Chemijos inžinieriai
2144	Mechanikos inžinieriai
3115	Mechanikos inžinerijos technikai
2141	Technologijų ir gamybos inžinieriai
